

Lokalbehovsplan 2025–2034

Grundskolenämnden

GRF-2023-35290

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Strategiskt ställningstagande för lokalplaneringen	4
3. Nulägesbeskrivning	6
3.1 Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?.....	6
3.2 Beskrivning av befintligt lokalbestånd.....	6
3.3 Utveckling av lokalbeståndet	7
3.4 Lokalkostnadsutveckling.....	9
3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential	11
4. Bedömning av framtida lokalbehov	13
4.1 Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?.....	13
4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna	13
4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen.....	15
4.1.2 Andel elever i kommunal regi	17
4.2 Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?	18
4.2.1 Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen.....	20
4.2.2 Långsiktig utblick - lokalbehov från 2035 och framåt.....	23
5. Planering för att uppfylla framtida lokalbehov	24
5.1 Lokalplanering	24
5.1.1 Kapacitet och kostnadsutveckling.....	25
5.2 Redovisning av de lokaler som avses att lämnas under planperioden	28
6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler	31

Bilagor

Bilaga 1: Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen 2025–2034

1. Inledning

Lokalbehovsplanen utgör grunden för nämndens lokalförsörjningsarbete. Planen uppdateras årligen och beskriver nämndens övergripande lokalbehov, idag och framåt. I planen beskrivs nyttjandet av befintliga lokaler, hur lokalbehoven utvecklar sig över perioden samt hur planeringen ser ut för att möta de behoven. Planen beskriver också hur nämndens lokalkostnader påverkas av planeringen. Lokalbehovsplanen utgör ett underlag dels för den egna verksamheten, dels för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

Grundskolenämnden ansvarar för lokalplaneringen och den fysiska miljön som är kopplad till verksamhetsområdet. Alla barn har skolplikt från och med sex års ålder fram till att eleven har gått ut årskurs nio, vanligtvis det år eleven fyller sexton år. Grundskolenämnden ansvarar för att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och för att säkerställa att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en ändamålsenlig skolplats. Skollokalerna ska ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön ska bidra till att skapa goda lär- och arbetsmiljöer där ett pedagogiskt perspektiv är vägledande.

Till nämndens ansvar för verksamhetsområdets lokalplanering hör att årligen inkomma med en lokalbehovsplan till kommunstyrelsen. Årets lokalbehovsplan omfattar perioden 2025–2034 och redogör för behovs- och kostnadsutvecklingen, samt centrala strategiska ställningstaganden och utmaningar kopplat till lokalplaneringen under planeringsperioden. Grundskolenämnden tar enligt beslut av kommunfullmäktige i april 2022 även fram en särskild lokalbehovsplan för den anpassade grundskolan. De delar av lokalbeståndet som nyttjas för anpassad grundskoleverksamhet bryts ut och beskrivs särskilt i *Lokalbehovsplan för anpassad grundskola 2025–2034* (GRF-2023-35292), men en helhetsbild av nämndens samlade lokalbestånd beskrivs i föreliggande lokalbehovsplan.

Under planeringsperioden förväntas en minskning av antalet barn i grundskoleålder i Malmö. Efter en lång period med en stor befolkningsökning i grundskoleåldrarna innebär den nya förväntade befolkningsutvecklingen ett nytt planeringsläge som innebär särskilda utmaningar. Lokalbehovsutvecklingen för grundskolor är dock komplex och kan inte enbart kopplas till befolkningsutvecklingen. Behovet drivs även av förändringar inom det befintliga lokalbeståndet, den geografiska behovsutvecklingen och utvecklingen i stadens utbyggnadsområden, samt behovet av specialanpassade lokaler.

Enligt nuvarande prognoser finns det enligt planeringen som redovisas i föreliggande lokalbehovsplan tillräckligt med lokaler för att möta upp det förväntade behovet av grundskoleplatser. Planeringen innefattar ett antal nya skolor. Behovet av dessa drivs av en geografisk behovsutveckling och en ambition om att kunna möta upp behovet i samtliga delar av staden för att på så sätt skapa förutsättningar för närhet till skola. Detta bedöms påverka lokalkostnadsutvecklingen vilket innebär en särskild utmaning under planeringsperioden.

Genom ett helhetsgrepp och en långsiktighet lägger lokalbehovsplanen grunden för lokalplaneringen under planeringsperioden, och synliggör behov av åtgärder för att säkerställa tillräckligt med ändamålsenliga lokaler.

2. Strategiskt ställningstagande för lokalplaneringen

Förutom de gemensamma principer som gäller lokalförsörjningen för staden som helhet, så som att lokalerna ska vara ändamålsenliga, säkra och resurseffektiva samt bidra till stadens mål gällande miljö, klimat och ekonomi så finns ett antal strategiska riktningar för just grundskolelokaler som har påverkan på lokalplaneringen. De mest centrala strategierna avseende lokalplaneringen för grundskoleverksamheten listas nedan. Flera av strategierna tangerar på något sätt de stadsgemensamma riktlinjerna för lokalförsörjningen, men nedan tydliggörs även vad de innebär för just grundskoleverksamheten.

Storlekar skollokaler

Nya skollokaler byggs i tre storlekar utifrån grundskoleförvaltningens lokalprogram. Beroende på behov samt platsmässiga förutsättningar byggs antingen en F-6-skola med kapacitet om 630 platser, en 7-9-skola med kapacitet om 720 platser eller en F-9-skola med kapacitet om 780 platser. Denna standardisering av nybyggnationer görs för att lokalerna ska bli så kostnads- och lokaleffektiva samt ändamålsenliga som möjligt. De relativt stora enhetsstorlekarna medför en utmaning i planering och utbyggnad av staden, där skolans ytmässiga behov behöver ställas mot andra behov i den täta staden. I utbyggnadsområden ska de större enhetsstorlekarna enligt grundskoleförvaltningens lokalprogram vara huvudprincipen, och det är väsentligt att skolan och annan typ av samhällsservice prioriteras i utbyggnaden av staden.

Större skolenheter innebär ett flertal verksamhetsmässiga fördelar kopplat till organisation, ändamålsenlighet samt resurseffektivitet. En större skolenhet kan rymma samtliga funktioner och specialsalar, och det finns i regel goda lokalmässiga förutsättningar för både undervisning, personalutrymmen och övriga utrymmen. Större skolenheter medför även organisatoriska fördelar så som att de medger en större personalstyrka som innebär mindre sårbarhet vid olika typer av frånvaro och kan även bemannas med mer specialiserade stödfunktioner. Vidare bedöms större skolenheter vara mer effektiva både kopplat till ekonomi och ytor. Exempelvis kan lokaler för gemensamma funktioner och specialfunktioner nyttjas av fler elever.

I det befintliga lokalbeståndet finns en stor variation av storlekar som sträcker sig med ett spann från den minsta skollokalen med en kapacitet om cirka 80 platser till den största skolan med en kapacitet om cirka 1 400 platser. I de allra minsta skollokalerna saknas specialsalar och idrottssalar, och delar av undervisningen behöver därmed bedrivas på andra skolor, alternativt genom inhyrning i andra närliggande lokaler. Mot denna bakgrund samt de mindre skolenheternas organisatoriska förutsättningar bedöms de minsta lokalerna inte som fullt ändamålsenliga för grundskoleverksamhet. Ambitionen är därför att på sikt lämna mindre lokaler i det befintliga beståndet. Detta får en mindre påverkan på den totala platsstillgången samtidigt som det innebär en besparing, både för lokaler och organisation. Möjligheten för att lämna de mindre lokalerna behöver utredas från fall till fall, och ska enbart göras när det bedöms finnas förutsättningar och ett platsmässigt utrymme utan att behöva ersätta lokalerna med nya lokaler, därmed behöver planeringen vara långsiktig. I de fall lokalerna i övrigt bedöms vara i gott skick kan de med fördel användas för annan typ av verksamhet som bedöms vara passande.

Närhet till skola

I lokalbehovsplaneringen för grundskoleverksamheten behöver hänsyn tas till den geografiskt fördelade behovsutvecklingen för att undvika långa avstånd mellan hem och skola. Detta görs bland annat genom de geografiskt uppdelade behovsanalyser som görs och som presenteras i avsnitt 4.2.1 samt i särskild bilaga. Geografisk närhet mellan hem och skola bedöms som viktigt ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Behovet av grundskoleplatser följs upp geografiskt och ambitionen är att det i alla delar av Malmö ska finnas tillräckligt mycket platser för att undvika långa avstånd mellan hem och skola. På samma sätt är det dock viktigt att det inte finns för många platser som inte nyttjas i delar av staden. Ambitionen är därmed att samtliga områden i Malmö ska ligga i balans vad gäller behov och kapacitet för antal grundskoleplatser. Det är dock även viktigt att kunna planera för en rörlighet mellan närliggande områden, och de geografiska

gränser som har satts upp för att kunna följa upp den områdesvisa behovsutvecklingen kan inte ses som definitiva. Platser i Västra Innerstaden ska exempelvis även kunna möta upp ett behov i Södra Innerstaden, Centrum och Limhamn. I områden som ligger mer geografiskt avskilt så som Oxie eller Bunkeflo behöver det dock finnas tillräckligt med platser inom området för att möta upp behovet.

Närhet mellan hem och skola är av särskild vikt i de yngre åldrarna, medan högstadieselever bedöms kunna färdas något längre. För högstadieskolor finns en ambition att genom strategisk placering få breda upptagningsområden som kan bidra till ökad rörlighet och blandning av elever från närliggande områden.

Frågan om närhet mellan hem och skola är särskilt aktuell i stadens utbyggnadsområden. Det är viktigt att kunna erbjuda skolplats i alla delar av staden, och etablering av skolor och annan samhällsservice i utbyggnadsområdena är väsentlig för stadens utveckling och attraktionskraft. Att etablera nya skolor i stadens utbyggnadsområden är därmed prioriterat. I utbyggnadsområdena behöver det finnas förutsättningar för att etablera skola i takt med att behovet av grundskoleplatser uppstår. Om skola inte kan etableras i takt med att behovet av grundskoleplatser uppstår skapas en situation där behovet trycks ut i övriga delar av staden vilket i sin tur leder till längre avstånd mellan hem och skola.

Det finns dock en kostnadsmässig problematik kopplat till ambitionen om närhet till skola generellt och situationen i utbyggnadsområdena specifikt. Den stora geografiskt avgränsade befolknings- och behovsökningen som sker i utbyggnadsområdena speglas inte i utvecklingen i staden som helhet. Då grundskolenämndens resurser i stor utsträckning tilldelas baserat på den totala befolkningen i grundskoleålder i staden behöver de ökade lokalkostnader som nybyggnation i utbyggnadsområdena innebär finansieras inom befintlig ram. Nybyggnation i utbyggnadsområdena driver alltså ökade lokalkostnader samtidigt som tilldelade medel inte förväntas öka, vilket innebär att andelen lokalkostnader av nämndens totala budget förväntas öka.

Förtäta och effektivisera befintliga lokaler

För en lokal- och kostnadseffektiv planering ska främsta alternativ vid ett ökat platsbehov vara att bygga om och bygga ut det befintliga lokalbeståndet där möjlighet finns. På så sätt kan behovet av nybyggnationer minska. Denna strategi gäller samtliga stadens nämnder och anges i de stadsgemensamma riktlinjerna för lokalförsörjningen och innebär specifikt för grundskoleverksamheten ett aktivt arbete gällande översyn och bedömningar av det befintliga lokalbeståndet. Lokalbedömningar och kapacitetsutredningar är av vikt för ett effektivt lokalnyttjande men också för ett ändamålsenligt nyttjande, och utgör en viktig grund för att skapa goda arbetsmiljöer för både personal och elever. För att kunna nyttja befintliga lokaler på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt arbetar grundskoleförvaltningen tillsammans med stadsfastigheter för en gemensam långsiktig strategi för befintliga lokaler samt behov och möjligheter för åtgärder.

Effektivisera nyttjande av lokaler med tillfälliga bygglov och externa inhyrningar

I lokalplaneringen avseende grundskoleverksamheten ska paviljongetableringar med tillfälliga bygglov samt externa inhyrningar undvikas i största möjliga mån. Detta då både paviljonger och externa inhyrningar generellt är kostnadsdrivande och dyrare än permanenta lokaler som ägs av staden. Paviljonger och externa inhyrningar ska primärt vara ett alternativ att överväga vid tillfälliga och kortsiktiga behov, men även i sådana fall ska dessa typer av lösningar i största möjliga mån undvikas. För att undvika dessa typer av kortsiktiga och kostnadsdrivande lösningar krävs en god framförhållning och planering som styrs genom lokalbehovsplanen.

Kopplat till detta behöver även befintliga paviljonger och externa inhyrningar ses över. Ambitionen är att lämna befintliga paviljongetableringar så tidigt som bedöms möjligt samt att ersätta det fåtal externa lokaler som nämnden hyr med mer långsiktiga lösningar.

3. Nulägesbeskrivning

3.1 Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?

Grundskolenämnden ansvarar för den kommunala grundskoleverksamheten, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola. Utöver detta ansvarar grundskolenämnden även för att tillhandahålla särskild undervisning, viss pedagogisk omsorg, öppen fritidsverksamhet samt omsorg på obekvämt arbetstid. Grundskolenämnden bedriver även internationell skola på grundskolenivå.

Alla barn har skolplikt från och med sex års ålder fram till eleven har gått ut årskurs nio, vanligtvis det år eleven fyller sexton år. Grundskolenämnden ansvarar för att behovet av grundskolelokaler är tillgodosett och för att säkerställa att samtliga skolpliktiga barn i Malmö kan erbjudas en ändamålsenlig skolplats. Skollokalerna ska ge fysiska förutsättningar för lärande, social interaktion, trygghet och säkerhet. Både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön ska bidra till att skapa goda lär- och arbetsmiljöer där ett pedagogiskt perspektiv är vägledande. För att möjliggöra detta krävs tillräckliga ytor för att säkerställa en ändamålsenlig inomhus- samt utomhusmiljö, vilket kan göra nyetableringar komplexa där skolans behov ställs mot andra behov i den täta staden.

Förutom skolbyggnad och utemiljö är lokaler för ämnet idrott och hälsa nödvändiga för att kunna bedriva grundskoleverksamhet. Grundskolenämnden har tidigare varit primärhyresgäst för idrottshallar, men hyr numera de flesta idrottshallar av fritidsnämnden som sedan 2021 är primärhyresgäst. Lokaler för idrott och hälsa kan ligga i direkt anslutning till skolan inom skolfastigheten, men det finns också skolor som saknar egen hall eller behöver komplettera den egna idrottshallen genom att nyttja en annan skolas idrottshall, alternativt hyra in sig i större idrottshallar runt om i staden. Gällande idrottshallarna är möjligheten för samnyttjande viktig, både för att närliggande skolor ska kunna nyttja idrottshallar gemensamt, men en majoritet av hallarna ska också kunna nyttjas för annan verksamhet utanför skolans verksamhetstid.

Fritidshem är en frivillig pedagogisk verksamhet som är till för skolelever från förskoleklass till och med vårterminen det år eleven fyller tretton år. Verksamheten styrs av skollagen och följer en särskild läroplan. Det finns en variation av lokaler anpassade för fritidshemsverksamhet, där fritidshemsverksamheten i vissa fall bedrivs i särskilt anpassade lokaler, men delar av fritidshemsverksamheten kan även bedrivas i klassrum där grundskoleverksamheten bedrivs.

Det finns olika verksamhetstyper som generellt är mer ytkrävande än grundskoleverksamheten. Det här gäller exempelvis autismverksamheter, särskilda undervisningsgrupper och resursskolor. Lokalerna för dessa verksamhetstyper kräver ofta särskilda anpassningar i den fysiska miljön, vilket också innebär att de generellt är mer ytkrävande. Lokalerna finns både i direkt anslutning till grundskolelokaler, men även i egna avskilda miljöer vid behov.

Den anpassade grundskolan är en egen skolform med egna kursplaner och betygskriterier. Den anpassade grundskolan beskrivs särskilt i grundskolenämndens lokalbehovsplan för den anpassade grundskoleverksamheten.

Förutom lokaler för de pedagogiska kärnverksamheterna hyr grundskolenämnden dessutom kontorslokaler för grundskoleförvaltningens fem stabsavdelningar samt lokal för mottagning som drivs tillsammans med gymnasieförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

3.2 Beskrivning av befintligt lokalbestånd

Den befintliga grundskoleverksamheten består av 76 grundskolor. Antalet skollokaler är fler och uppgår till cirka 80 lokaler. Utöver detta finns sex lokaler för särskilda undervisningsgrupper och annan högspecialiserad verksamhet samt fyra lokaler för anpassad grundskola som inte ligger inom en fastighet där

även grundskoleverksamhet bedrivs.

Samtliga lokaler för kommunal grundskoleverksamhet ägs av kommunen. Ett mindre antal lokaler för annan typ av verksamhet, fem stycken, hyr nämnden av en extern hyresvärd.

I det befintliga lokalbeståndet finns ett antal lokaler med tillfälliga bygglov, främst kallade paviljonger. Det finns i nuläget totalt tolv paviljongetableringar motsvarande cirka 2 000 skolplatser och merparten av dessa är placerade i anslutning till en permanent grundskolelokal. Syftet med dessa lokaler är att möta upp ett tillfälligt eller akut behov av fler platser i grundskola eller anpassad grundskola. En majoritet av de tillfälliga byggloven löper ut under den aktuella planeringsperioden och kommer delvis behöva ersättas med nya platser.

Det totala lokalbeståndet som grundskolenämnden hyr in uppgår inför ingången av 2024 till cirka 587 000 kvadratmeter, med en prognostiserad lokalkostnad på cirka 830 miljoner kronor. Den genomsnittliga hyreskostnaden per elev är cirka 22 730 kronor.

I grundskolenämndens befintliga lokalbestånd finns en stor variation av lokaler. Det finns skollokaler byggda från tidigt 1800-tal fram till dagens datum, och det finns en variation vad gäller utformning och storlekar i både den fysiska inomhus- och utomhusmiljön. En majoritet av det befintliga lokalbeståndet, cirka 73 %, byggdes innan 1980-talet.

Det finns stora skillnader i lokalkostnader mellan olika skolor och områden. Detta beror till största del på hur gamla skolorna är. Nyare skolor är generellt dyrare än äldre skolor och antalet nya skolor i respektive område påverkar således kostnadsnittet för det området. Det finns vissa avvikelser från denna huvudregel som beror på investeringar i lokalerna i form av omfattande mindre lokalanpassningar som avspeglar sig i hyreskostnaden.

Grundskoleförvaltningen genomför tillsammans med stadsfastigheter kontinuerligt anpassningar och renoveringar för att skapa ändamålsenliga lokaler och för att möta dagens lag- och myndighetskrav, både verksamhetsrelaterade och fastighetsrelaterade sådana. Sedan 2016 har ett större arbete kopplat till brister i grundskolornas ventilationssystem pågått med bakgrund i en ventilationsutredning utförd av stadsfastigheter. En majoritet av skolorna har åtgärdats sedan dess, men ett antal skolor kvarstår och planeras åtgärdas under de närmsta åren. Det arbete som bedrivs i den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskolan, och som startade upp 2022 som en del i Malmö stads nya lokalförsörjningsprocess, har skapat en ny dialogyta och bättre förutsättningar för att långsiktigt planera för större anpassningar i det befintliga lokalbeståndet.

Vidare finns en stor variation vad gäller storlekar på skolor i det befintliga lokalbeståndet. Som beskrevs i avsnitt 2 bedöms de allra minsta lokalerna inte som fullt ändamålsenliga eller lokal- och resurseffektiva, och det finns en ambition att på sikt lämna dessa lokaler. Den samlade planeringen för lokaler som planeras att lämnas under perioden fram till 2034 beskrivs närmre i avsnitt 5.2.

3.3 Utveckling av lokalbeståndet

Grundskoleutbyggnaden har under senare år varit omfattande, och cirka 18 % av de befintliga lokalerna har byggts sedan grundskolenämnden bildades 2013. De senaste fem åren har åtta nya grundskolor motsvarande cirka 4 500 nya grundskoleplatser tagits i bruk. Utöver detta har ett flertal större ombyggnationer av befintliga skolor utförts. Den omfattande utbyggnaden av grundskolelokaler beror i stor utsträckning på den stora befolkningsökning i grundskoleåldrarna som har skett. Sedan grundskolenämnden bildades 2013 har den totala befolkningen i grundskoleålder ökat med cirka 12 000 barn.

I tabellen nedan presenteras vilka nya skolor som har tagits i bruk samt vilka större lokalförändringar som har skett de senaste fem åren. Flera av de större ombyggnationerna har utförts på grund av ett behov av ventilationsåtgärder, där flera av förändringarna har inneburit att verksamheten tillfälligt har omlocaliserats till andra lokaler. Kategorin inkluderar även återtagande av lokaler från förskoleverksamhet som på grund

av ett stort behov av förskoleplatser tillfälligt har nyttjat skollokaler. Sammanlagt har de större ombyggnationerna tillsammans med återtagande av lokaler inneburit ett platstillskott om cirka 900 platser. Utöver detta har en skola avvecklats, och tre paviljonger med tillfälliga bygglov har etablerats. Sammanlagt har det under de senaste fem åren tillskapats cirka 5 600 skolplatser netto.

2018	2019	2020	2021	2022
Nya skolor				
Fågelbacksskolan	Elinelundsskolan	Toftanässkolan	Malmö Idrottsgrundskola	
Rådmansvångens skola	Mellersta Förstadsskolan	Neptuniskolan		
Limhamnsskolan				
Större ombyggnationer, färdigställande				
Rönnensskolan	Rörsjöskolan	Stenkulaskolan	Örtagårdsskolan	Mellanhedsskolan etapp 1
Tingdammskolan	Fridhemsskolan	Annebergsskolan	Djupadalsskolan	
Munkhätteskolan	Hermodsdalsskolan		Monbijouskolan	
			Österportskolan	
Avvecklingar				
Segevångsskolan			Paviljonger Tygelsjöskolan	
Paviljongetableringar				
Högaholmskolan				Lindängeskolan
				Tygelsjöskolan

Tabell 1. Större lokalförändringar under perioden 2018–2022.

Utveckling sedan lokalbehovsplan 2018

Samtliga nämnder antar årligen en lokalbehovsplan för den egna verksamheten. Lokalbehovsplanen presenterar lokalplaneringen och det som bedöms som det mest sannolika scenariot givet rådande förutsättningar. I lokalplaneringen finns dock ett flertal osäkerheter så som befolkningsprognos, eventuella förseningar i nybyggnadsprojekt och möjligt nyttjande av det befintliga lokalbeståndet. I den långsiktiga lokalplaneringen behöver hänsyn tas till dessa osäkerheter.

I diagrammet nedan presenteras befolkningsprognos samt planerad kapacitet enligt den lokalbehovsplan som grundskolenämnden antog 2018 jämfört med utfall för befolkning och kapacitet fram till och med år 2022.

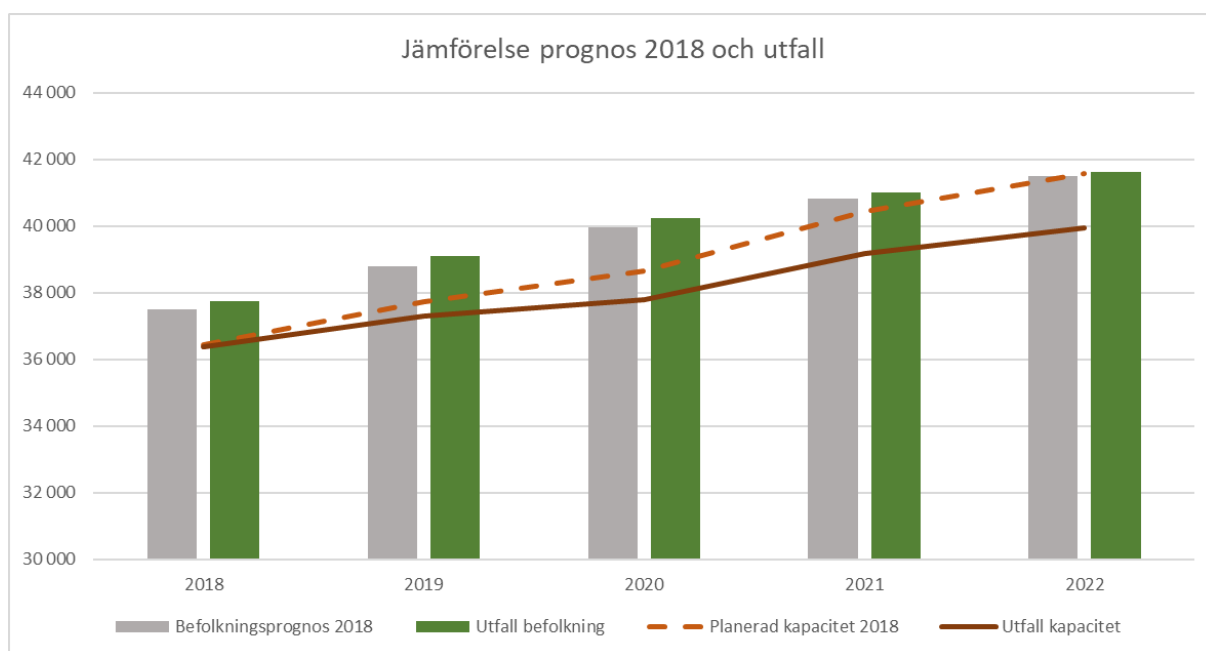

Diagram 1. Jämförelse mellan prognos och planering i lokalbehovsplan beslutad av grundskolenämnden 2018 med utfall under perioden 2018–2022.

Som presenteras i diagrammet har befolkningen i grundskoleålder i Malmö varje år under perioden varit större än vad som prognostiserades enligt befolkningsprognosen från 2018. Skillnaden mellan prognos och utfall har dock inte varit särskilt stor och utfallet har legat mellan cirka 130–300 individer över befolkningsprognosen varje år. Befolkningsprognoserna för barn i grundskoleålder tenderar att vara träffsäkra för de närmsta prognosåren, samtidigt tenderar skillnaden mellan prognos och utfall på längre sikt vara desto större.

Diagrammet ovan visar även på skillnaden mellan den planerade kapaciteten i kommunala grundskolor enligt lokalbehovsplanen från 2018 jämfört med utfallet år för år. Den samlade kapaciteten har varje år varit lägre än vad som planerades enligt lokalbehovsplanen från 2018. Skillnaden mellan den planerade kapaciteten och utfallet har blivit större för varje år och uppgår till cirka 1 600 platser år 2022. Skillnaden beror till stor del på förseningar i ny- och ombyggnadsprojekt, men är också ett resultat av justeringar i planeringen då senare befolkningsprognoser har pekat mot ett något lägre befolkningsunderlag. Detta visar på att den planering som anges i lokalbehovsplanen behöver ses som ett scenario, och det behöver finnas ett planeringsmässigt handlingsutrymme för att kunna parera olika typer av osäkerheter och förändringar.

3.4 Lokalkostnadsutveckling

Grundskolenämnden har haft en stor ökning av lokalkostnader de senaste fem åren. Denna ökning beror primärt på en fortsatt kraftig utbyggnad av skollokaler för att möta den stora elevökning som har skett. Även om grundskolenämnden fått en större budget på grund av det ökade antalet elever så har föryrngringen av lokalbeståndet gjort att lokalkostnaderna ökat som andel av nämndens totala kostnader.

I nedan tabeller presenteras lokalkostnad för alla grundskolenämndens lokaler i nuläget, samt för 2022. Tabellerna är uppdelade enligt interna och externa förhyrningar. Grundskolenämnden beslutar även om en lokalbehovsplan specifikt för den anpassade grundskolan. För att få en samlad bild av de totala lokalkostnaderna för hela lokalbeståndet räknas även kostnader för den anpassade grundskolan in i nedanstående.

Interna lokaler (stadsfastigheter)	2022	2023
Hyra (MNKR)	762	832
Yta	543 000	564 000
kr/kvm	1 403	1 479

Tabell 2. Kostnader och ytor för interna inhyrningar 2022 och 2023.

Nästan hela det lokalbestånd som grundskolenämnden hyr utgörs av lokaler som är ägda av Malmö stad och förvaltas av stadsfastigheter. Till följd av färdigställande av nya lokaler, ombyggnationer och paviljongetableringar ökar både den totala ytan och kostnaden, samt den genomsnittliga kvadratmeterkostnaden.

Externa lokaler	2022	2023
Hyra (MNKR)	4	4
Yta	5 740	5 740
kr/kvm	697	697

Tabell 3. Kostnader och ytor för externa förhyrningar 2022 och 2023.

Grundskolenämnden hyr endast in ett mindre antal lokaler som inte ägs av Malmö stad. Ovan tabell utgörs av ytor och kostnader för externt inhyrda lokaler. Den lägre kvadratmeterkostnaden för externa inhyrningar beror på typen av verksamhet som bedrivs i lokalerna. Samtliga grundskolelokaler ägs av Malmö stad, och i de externa lokalerna bedrivs verksamhet som inte kräver samma lokalanpassningar som för grundskoleverksamheten. Kvadratmeterkostnaderna för interna respektive externa lokaler är därför inte jämförbara.

Nedan tabell visar grundskolenämndens lokalkostnader för åren 2019–2023 både i absoluta tal och som andel av nämndens totala kostnader.

	2019	2020	2021	2022	2023
Lokalkostnad i Mkr, exklusive ersättning till fristående aktörer	640	708	729	766	836
Andel av nämndens totala kostnader, %	13,9	14,5	14,2	14,3	14,8

Tabell 4. Totala lokalkostnader och andel av nämndens totala kostnader under perioden 2019–2023.

Kostnaden för de lokaler som används för att bedriva grundskolenämndens verksamhet har ökat med cirka 30 % mellan 2019 och 2023. Denna ökning beror primärt på en stor utbyggnadstakt avseende nya skolor för att möta ett ökat behov av skolplatser. Som kan utläsas av ovan tabell har även andelen av nämndens totala kostnader som utgörs av lokalkostnader ökat under perioden.

Elevantalet har under perioden ökat med cirka 8,5 %. Men detta till trots har lokalkostnaden per elev under perioden ökat med cirka 20 %, från 19 256 kronor/elev till 23 182 kronor/elev. Lokalkostnadsökningen kan till stor del förklaras av att nya lokaler generellt är dyrare än äldre. I och med att det ökade behovet av skolplatser har behövt mötas genom byggnation av nya lokaler har detta drivit upp de samlade lokalkostnaderna.

Diagrammet nedan visar hur kostnadsutvecklingen för lokaler per elev har utvecklats under perioden 2019–2023.

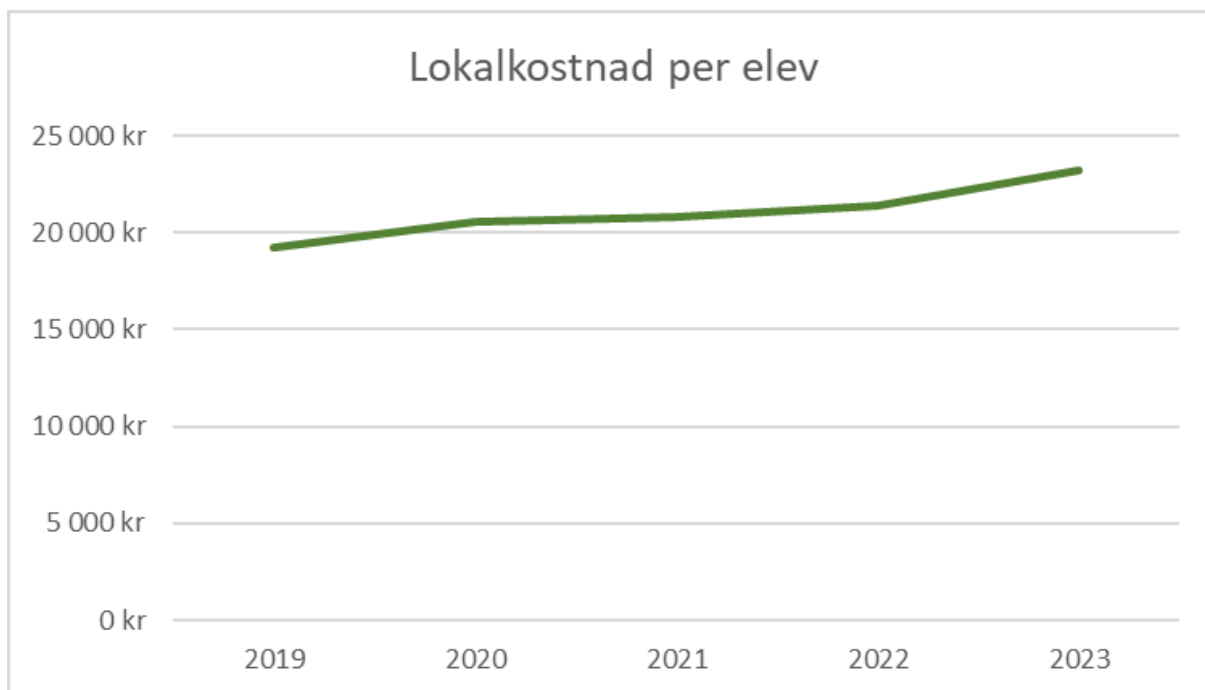

Diagram 2. Utveckling av lokalkostnad per elev under perioden 2019–2023.

3.5 Nyttjandegrad och effektiviseringspotential

Respektive nämnd ansvarar, utifrån sitt reglemente, för att säkra att de egna lokalerna nyttjas resurseffektivt.

Grundskolenämnden mäter beläggningsgrad för lokaler för grundskoleverksamhet utifrån hur många elever som går på en skola i förhållande till skollokalernas kapacitet, det vill säga hur många elever som bedöms kunna gå på skolorna som mest. Hur väl beläggningsgraden speglar verkligheten påverkas därför till stor del av hur kapacitet för lokalerna bedöms.

De lokaler som grundskolenämndens verksamheter nyttjar består, som tidigare konstaterats, av såväl helt nybyggda skolbyggnader som byggnader uppförda för över hundra år sedan. Det innebär att många av lokalerna inte har byggts utifrån nuvarande myndighetskrav eller grundskoleverksamhetens nuvarande behov av ändamålsenliga skollokaler. Att bedöma kapacitet för dessa olika lokaler är en utmaning och det finns ett behov av att systematiskt se över nuvarande kapacitetsbedömningar. Därför har grundskoleförvaltningen påbörjat ett arbete med att utreda och uppdatera kapaciteten inom lokalbeståndet, och skapa en tydligare bild av vilken eller vilka faktorer som begränsar kapaciteten i respektive lokal. En målsättning med kapacitetsutredningen är att möjliggöra för ett mer effektivt och ändamålsenligt lokalnyttjande genom en korrekt bild av lokalernas kapacitet, och samtidigt visa på förutsättningar att öka kapaciteten i lokalerna genom lokalåtgärder.

En central del i den påbörjade kapacitetsutredningen är att kapacitet primärt ska utgå från lokalens förutsättningar i bedömningen av hur många elevplatser en skola har, exempelvis utifrån ventilationens dimensionering, antal toaletter, specialsalar och basrum. Tidigare år har bedömd kapacitet även beaktat ett planeringsmässigt utrymme och tagit höjd för eventuella förändringar i myndighetskrav och timplan. I årets lokalbehovsplan syns effekterna av arbetet i att ett antal skollokaler som har byggts de senaste åren har fått en högre bedömd kapacitet. En F-9-skola byggd enligt lokalprogrammet har exempelvis en kapacitet på 780 platser i årets plan, jämfört med 650 platser i föregående års plan. Kapaciteten speglar alltså tydligare lokalens förutsättningar, snarare än bedömning av nyttjande.

Det är generellt önskvärt med en beläggningsgrad mellan 80 % och 90 % för att möjliggöra för en viss flexibilitet att kunna ta emot elever under läsåret, hantera variationer i demografin, samt för att möjliggöra för olika klasstorlekar. Utifrån nuvarande kapacitetsbedömningar beräknas beläggningsgraden för Malmö

stads grundskolor som helhet ligga på nästan 88 % år 2023, vilket är att beteckna som en hög beläggingsgrad och generellt ett effektivt lokalnyttjande.

Inom nämndens lokalbestånd finns ett antal skolor med en låg beläggingsgrad. Detta gäller särskilt skolor som har svårare att locka elever och inte väljs i det fria skolvalet. På grund av möjligheten att välja skola i det fria skolvalet kan det därför finnas skolor med en låg beläggingsgrad även i områden där det inte bedöms finnas tillräckligt med platser för att kunna erbjuda plats till alla barn i grundskoleålder i området. Detta innebär en utmaning i arbetet att säkerställa ett effektivt lokalnyttjande över staden. I vissa fall kan det vara möjligt att en skollokal med låg beläggingsgrad exempelvis kan användas mer effektivt genom att tillfälligt eller permanent nyttja delar av lokalen för annan verksamhet, så som olika typer av högspecialiserad verksamhet eller av andra kommunala verksamheter. Under planeringsperioden 2025–2034 används delar av ett antal skollokaler för anpassad grundskoleverksamhet tillfälligt under några år, för att möta upp behovet av platser inom anpassad grundskola och för att bättre nyttja tillgänglig kapacitet.

En utmaning i arbetet för att uppnå ett effektivt lokalnyttjande är tillfälliga lokaler som har hyrts in för att möta ett tillfälligt behov, exempelvis omlokalisering av en verksamhet under ombyggnation. Flera av de tillfälliga lokaler som är planerade att avvecklas under planeringsperioden har hyrts in för att möta ett visst behov, men har sedan omdisponerats för att möta behovet av platser i anpassad grundskola. Det har dock varit svårt att säkerställa att dessa lokaler nyttjas på ett effektivt sätt och i vissa fall har delar av lokalerna inte kunnat nyttjas alls. För att säkerställa att tillfälliga lokaler nyttjas effektivt sett till lokalyta och resurser är det nödvändigt att kontinuerligt ta ställning till om det finns ett fortsatt behov av lokalen och hur den i så fall nyttjas mest effektivt, eller om den ska avvecklas. Ambitionen är att lämna tillfälliga lokaler så tidigt som möjligt.

De lokaler som grundskolenämnden nyttjar i sin verksamhet används huvudsakligen under grundskolans och fritidshemmets verksamhetstid, det vill säga vardagar under dagtid. Övriga tider samnyttjas delar av lokalerna av annan verksamhet i viss omfattning. Det finns förutsättningar för att öka nyttjandet av lokalerna utanför verksamhetstid, exempelvis genom att lokalerna nyttjas av andra kommunala verksamheter, vilket skulle innebära ett mer effektivt lokalnyttjande över staden. För att samnyttjandet ska fungera väl är det dock avgörande att grundskolans verksamhet inte påverkas negativt av att andra aktörer nyttjar lokalen utanför verksamhetstid.

4. Bedömning av framtida lokalbehov

4.1 Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?

Det samlade lokalbehovet för grundskoleverksamheten påverkas i stor utsträckning av befolkningsprognosen. Det prognostiserade antalet barn i grundskoleålder samt kapacitet i det befintliga lokalbeståndet utgör grunden för bedömningar av framtida lokalbehov. Det finns dock ett flertal andra faktorer som driver lokalbehovet och som behöver beaktas i planeringen.

Förutom befolkningsutvecklingen har även förändringar inom det befintliga lokalbeståndet påverkan på behovet av grundskolelokaler. Detta är kopplat till olika typer av lag- och myndighetskrav, som kan vara både verksamhets- eller fastighetsrelaterade, samt anpassningar för att öka ändamålsenligheten i befintliga skollokaler. Som beskrevs i avsnitt 3.2 finns ett antal lokaler med tillfälliga bygglov, och det finns även ett antal lokaler som behöver genomgå större ombyggnationer. Flera av dessa ombyggnationer grundar sig i ett behov av att åtgärda ventilationssystem. I skolor där större ombyggnationer och åtgärder kopplade till ventilationssystem är nödvändiga kan inte grundskoleverksamhet bedrivas under ombyggnation, ofta gäller det en period upp mot två år. Detta medför ett behov av att skapa lämpliga och ändamålsenliga omlokaliseringslokaler.

Närhet till skola och att tidigt etablera skolor i stadens utbyggnadsområden är ytterligare en drivande faktor gällande lokalbehovet. Att etablera skolor och annan typ av samhällsservice i utbyggnadsområdena är väsentligt för att skapa välfungerande, trivsamma och attraktiva områden i staden, men det är också viktigt sett till avstånd mellan hem och skola. Ambitionen är att alla barn ska kunna erbjudas en skolplats nära hemmet. Geografisk närhet och skoletableringar i utbyggnadsområdena är därmed en viktig faktor i lokalplaneringen.

Vidare påverkar olika typer av krav och riktlinjer inom planprocessen kapaciteten för nybyggnadsprojekt, och därmed det samlade lokalbehovet. Ett sådant exempel är stadens riktlinjer för friyta vid skolor som implementeras vid planprocessens tidiga skeden så väl som vid bygglovsprövning. Riktlinjen om 15 kvadratmeter friyta per elev kan vid nybyggnationer begränsa skolans storlek, särskilt i utbyggnadsområden där skolan konkurrerar med andra ytkrävande ändamål. Det är väsentligt att skola och annan samhällsservice prioriteras i utbyggnaden av staden, och att enhetsstorlekarna styrs av behovet.

Även utvecklingen bland fristående grundskoleverksamheter påverkar nämndens lokalbehov. I nuläget går cirka 13,5 % av Malmös barn i grundskoleålder i en fristående grundskola, och andelen elever i fristående regi har under de senare åren minskat. Det behöver inom lokalbehovsplaneringen finnas en beredskap för att möta förändringar kopplat till de fristående verksamheterna.

Den samlade behovsutvecklingen för grundskoleverksamheten kan alltså inte enbart kopplas till befolkningsprognosen och demografiska förändringar, och en förståelse för ovan nämnda faktorer är väsentlig för att förstå behovsutvecklingen och den samlade utbyggnadsvolymen i föreliggande lokalbehovsplan. För grundskolenämnden är det angeläget att ovan beskrivna förhållanden är kända och beaktas i kommunens samlade resurs- och investeringsplanering.

4.1.1 Befolkningsprognos för grundskoleåldrarna

Befolkningsprognosen för barn i grundskoleålder i Malmö har tillsammans med ovan nämnda faktorer påverkan på behovet av grundskolelokaler och är en viktig utgångspunkt för att beskriva behovsutvecklingen. Befolkningsprognosen tas fram av stadskontoret och beskriver den förväntade utvecklingen under perioden 2023–2033.

Antalet barn i grundskoleåldrarna 6–15 år förväntas öka fram till 2024, för att sedan minska under varje år fram till 2033. Utvecklingen beror till stor del på att det efter 2024 är större årskullar som fyller 16 år och

slutar grundskolan samtidigt som mindre årskullar förväntas fylla sex år och börja grundskolan. De senaste åren har barnafödandet minskat, vilket får genomslag i prognosen för grundskoleåldrarna. Utvecklingen av fruktsamhet, alltså antalet barn som föds per kvinna, är osäker framöver, vilket innebär en ökad osäkerhet i slutet av prognosperioden. Fruktsamheten har dock minskat de senaste åren, både nationellt och i Malmö, och den prognostiserade fruktsamheten i Sverige år 2023 tangerar den lägsta fruktsamheten som någonsin har uppmätts, vilket gjordes 1999 då det föddes 1,5 barn per kvinna. Utvecklingen pekar mot en fortsatt negativ befolkningsutveckling i grundskoleåldrarna.

Totalt förväntas det finnas cirka 1 000 barn i grundskoleålder färre år 2033 än vad som prognostiseras för 2023. Den förväntade minskningen innebär en omställning och ett nytt planeringsläge efter en lång period med stora ökningarna av antalet barn i grundskoleålder i Malmö. Sedan grundskoleförvaltningen bildades 2013 har det skett en ökning om cirka 12 000 barn i grundskoleålder.

I diagrammet nedan presenteras befolkningsutvecklingen för 6–15-åringar under perioden 2013–2022, samt befolkningsprognos för perioden 2023–2033.

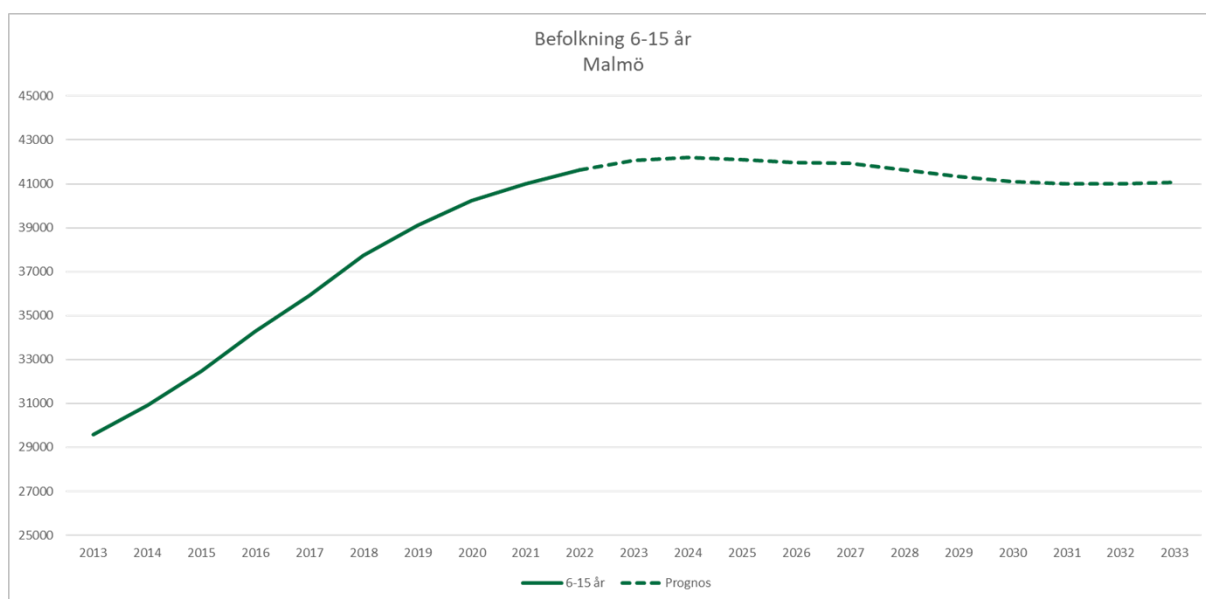

Diagram 3. Befolkningsutveckling för 6–15-åringar i Malmö 2013–2022 samt befolkningsprognos för perioden 2023–2033.

Den förväntade befolkningsminskningen behöver beaktas i lokalplaneringen. Samtidigt råder en osäkerhet gällande befolkningsutvecklingen, framför allt på längre sikt, och planeringen behöver därför kunna anpassas för olika scenarion. Liksom framgick i föregående avsnitt finns ett flertal faktorer som har påverkan på behovet av grundskolelokaler och utbyggnaden av grundskolor kan inte enbart kopplas till befolkningsutvecklingen.

Trots att den förväntade befolkningsökningen för barn i grundskoleålder år för år har förväntats bli mindre så innebär den negativa befolkningsutvecklingen i årets befolkningsprognos en omställning och ett nytt planeringsläge. Under flera års tid har befolkningsprognosen för barn i grundskoleålder i Malmö pekat mot en rejäl ökning. Exempelvis visade prognosen 2018 på en förväntad ökning om cirka 6 000 barn i grundskoleålder på 10 års sikt. Utvecklingen på 10 års sikt har år för år minskat, och först i årets befolkningsprognos förväntas färre 6–15-åringar i slutet av prognosperioden jämfört med utgångsläget.

I diagrammet nedan presenteras en jämförelse av befolkningsprognoserna från 2018 fram till årets prognos som antogs i våras.

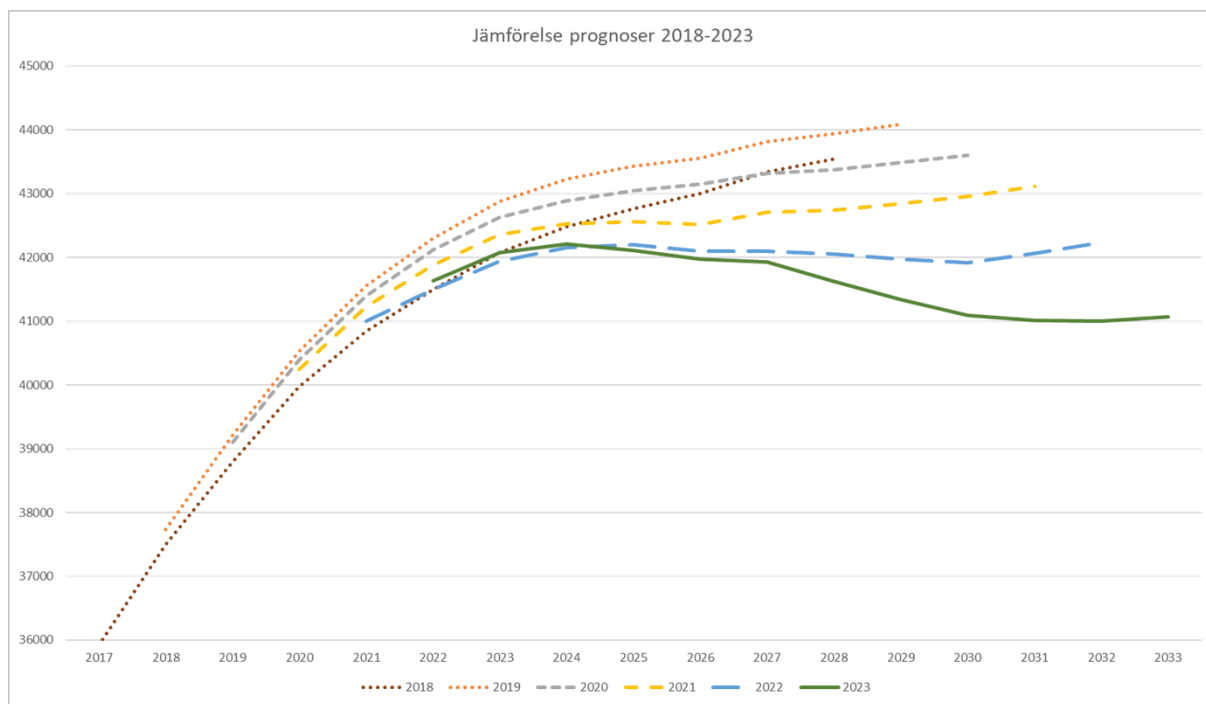
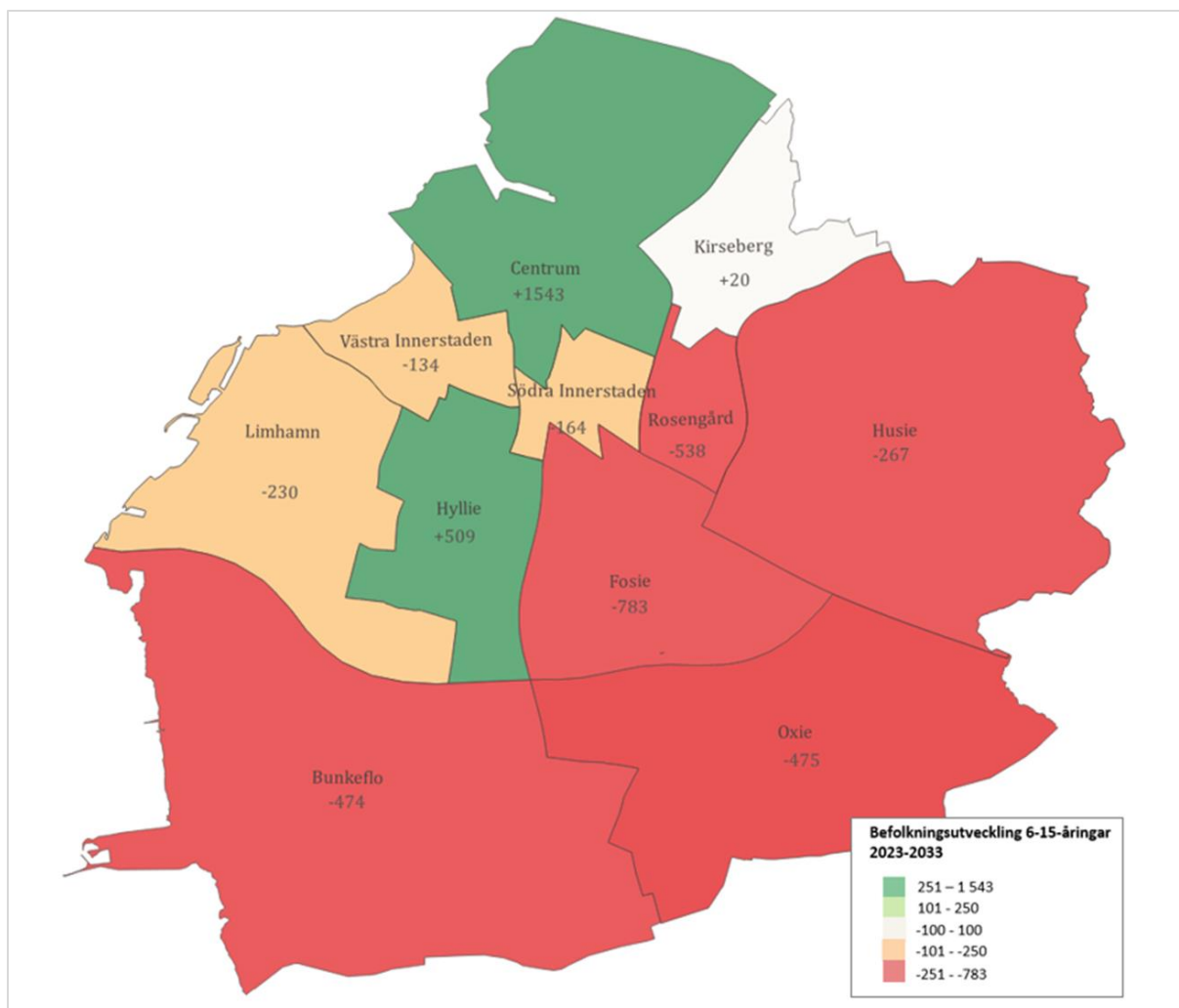

Diagram 4. Jämförelse av befolkningsprognoser för grundskoleåldrarna 2018–2023.

Jämförelsen av befolkningsprognoserna visar på den osäkerhet som prognoserna innebär, framför allt på längre sikt. Denna osäkerhet behöver det finnas beredskap för i den långsiktiga lokalplaneringen.

4.1.1.1 Geografisk fördelning av befolkningsutvecklingen

Den geografiska fördelningen av befolkningsutvecklingen är en viktig faktor i lokalplaneringen och har påverkan på den geografiska behovsutvecklingen som ger ytterligare en bild av var i staden behovet av grundskolelokaler är som störst. Kartan nedan presenterar den förväntade befolkningsutvecklingen bland 6–15-åringar under perioden 2023–2033 enligt befolkningsprognosen. Kartan presenterar befolkningsutvecklingen enligt elva geografiska områden som i stor utsträckning speglar Malmös gamla stadsdelar, med undantaget att en gräns har dragits mellan Limhamn och Bunkeflo.

Karta 1. Förväntad befolkningsutveckling 6–15-åringar under perioden 2023–2033 enligt olika geografiska områden.

Som presenteras i kartan förväntas den största befolkningsökningen under perioden ske i Centrum. Den stora ökningen beror främst på utvecklingen i utbyggnadsområdena Nyhamnen, Västra Hamnen, Norra Sorgenfri samt Östervärn och Ellstorp. Ett omfattande planerat bostadsbyggande i dessa områden innebär en förväntad befolkningsökning. Även i Hyllie förväntas en befolkningsökning som primärt är kopplad till utbyggnadsområdet Hyllie.

Enligt befolkningsprognosen förväntas en minskning i flera delar av staden. Den största minskningen av barn i grundskoleålder förväntas ske i Fosie, men även i Rosengård, Oxie, Bunkeflo och Husie förväntas större minskningar. Den stora förväntade befolkningsminskningen i dessa områden bör inte tolkas som att det sker en stor utflytt från delar av staden. Det handlar snarare om ett generationsskifte där det i nuläget bor många barn i grundskoleålder som förväntas bo kvar, växa upp, och växa ur grundskoleåldrarna samtidigt som det inte föds eller flyttar in lika många nya barn.

Viktigt att understryka är att kartan ovan endast visar på befolkningsprognosen. Prognosen behöver beaktas i lokalplaneringen men den visar inte på behovet av skolplatser eller befintlig kapacitet, vilket kan innebära att det finns ett behov av nya grundskolelokaler i ett område trots att befolkningsprognosen visar på en minskning. Ett sådant exempel är Limhamn, där det i nuläget råder en platsbrist som trots den förväntade befolkningsminskningen förväntas bestå fram till att en ny skola kan färdigställas i området.

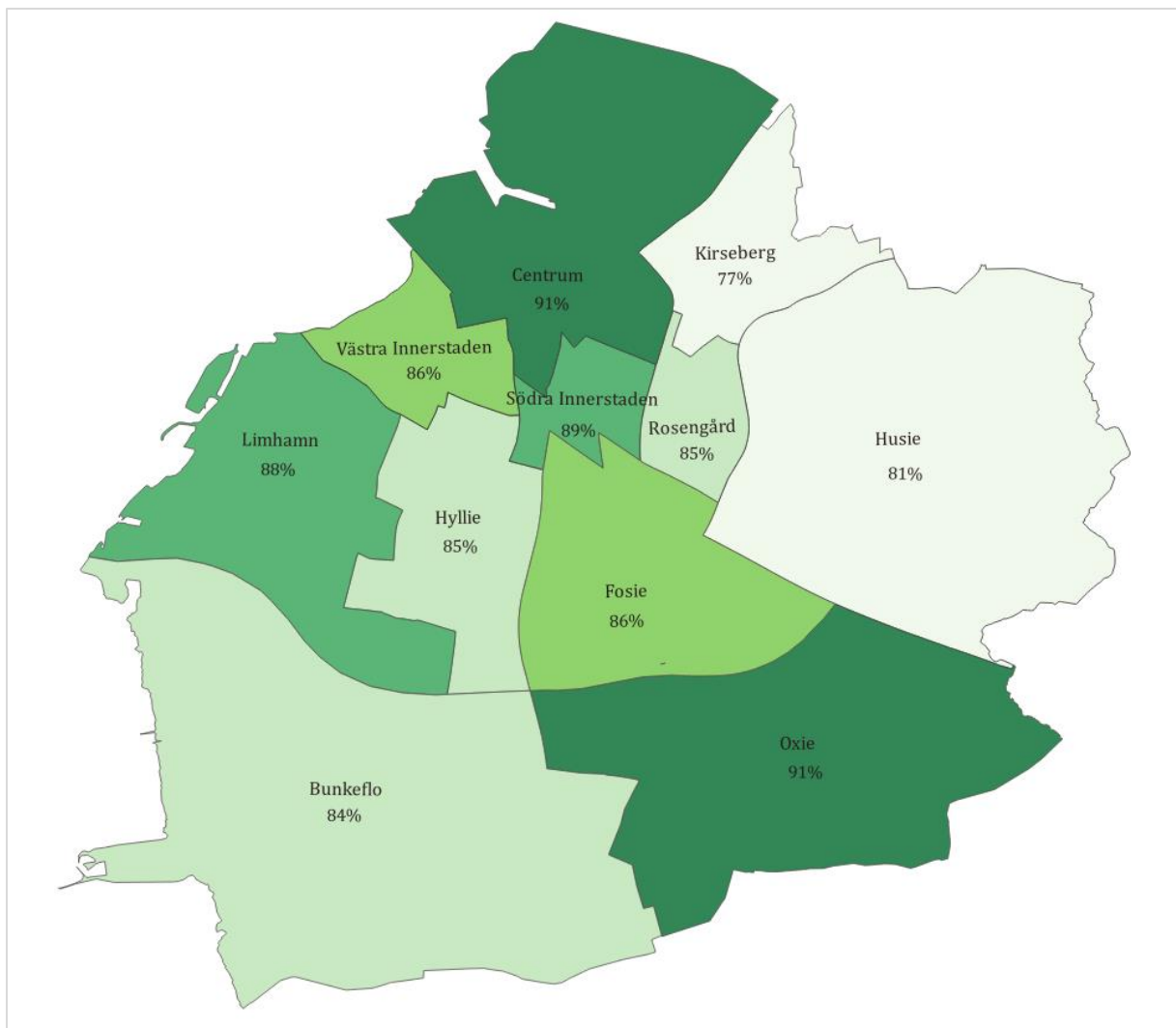
4.1.2 Andel elever i kommunal regi

I Malmö går inte alla, men en majoritet, av grundskoleeleverna i en kommunal grundskola. Vid skolstart hösten 2023 gick cirka 86,5 % av alla grundskoleelever i Malmö i en kommunal grundskola och cirka 13,5 % av grundskoleeleverna gick i en fristående grundskola.

Andelen elever i kommunal regi har ökat över tid, från cirka 84,4 % år 2015 till cirka 85,4 % år 2020, och till dagens cirka 86,5 %. Utvecklingen i Malmö går alltså emot en nationell trend där andelen elever i kommunal regi istället har minskat något under samma period. Den ökning som har skett i Malmö bedöms delvis bero på den omfattande utbyggnad av kommunala grundskolor som har skett under perioden, vilket har inneburit att allt fler har kunnat erbjudas en skolplats på en kommunal skola nära hemmet.

I behovsbedömningen för grundskoleverksamheten tas hänsyn till andelen elever i kommunal respektive fristående regi. Detta görs genom att applicera den nuvarande andelen elever i kommunal regi på befolkningsprognosen, vilket innebär att behovet bedöms uppgå till cirka 86,5 % av den totala befolkningen i grundskoleålder under planeringsperioden. I och med den ökning av antalet elever i kommunal regi som har skett över tid görs även ett antagande om att antalet elever i kommunal regi kommer öka till cirka 87,5 % från 2028 och framåt. Detta antagande baseras på den utveckling som har skett de senaste åren, den marginella ökningen av nya fristående grundskolor som har skett under perioden, samt indikationer om utvecklingen bland fristående grundskolor framöver. Det behöver dock understrykas att det råder en stor osäkerhet gällande andelen elever i kommunal respektive fristående regi framöver, och den förväntade fördelningen kan förändras beroende på ett flertal yttre omständigheter.

Andelen elever i kommunal respektive fristående regi varierar dessutom med geografin. I kartan nedan presenteras andelen elever i kommunal regi enligt elva geografiska områden. Värdena anger hur stor andel av eleverna som bor i ett visst område som går i en kommunal skola, oavsett var i staden skolan är lokaliserad. Som kan utläsas av kartan varierar andelen elever i kommunal regi med ett spann mellan cirka 77 %-91 % beroende på område och är som lägst i Kirseberg och högst i Centrum samt Oxie. Dessa variationer appliceras i de geografiskt uppdelade behovsbedömningarna för grundskoleverksamheten.

Karta 2. Andel av elever i kommunal regi, uppdelat enligt elva geografiska områden.

De geografiska variationerna gällande andel i kommunal respektive fristående regi bedöms i stor utsträckning spegla hur platstillgången i kommunal respektive fristående regi ser ut i områdena. Exempelvis saknas i nuläget en kommunal högstadieskola i Kirseberg, vilket bedöms innebära att många boende i Kirseberg söker sig till någon av de fristående högstadieskolor som finns i området. På samma sätt bedöms den höga andelen elever i kommunal regi i till exempel Oxie bero på att det saknas fristående grundskolor i området. Vilka alternativ som finns tillgängliga i närhet till hemmet bedöms alltså spela stor roll i valet mellan en kommunal och en fristående grundskola.

4.2 Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?

Behovet av grundskolelokaler drivs i stor utsträckning av befolkningsprognosen för grundskoleåldrarna. Liksom beskrivs i avsnitt 4.1 påverkas dock behovet även av andra faktorer så som förändringar inom det befintliga lokalbeståndet samt den geografiska behovsutvecklingen där behov kopplat till stadens utbyggnadsområden har en särskild påverkan.

I den lokalbehovsanalys som ligger till grund för lokalbehovsplanen ställs det förväntade behovet av grundskoleplatser mot den samlade kapaciteten i befintligt samt planerat lokalbestånd. Behovsanalysen görs för att säkerställa att det finns tillräckligt med grundskoleplatser för att möta upp det förväntade behovet på sikt. Samtidigt är det av vikt att det inte finns för många platser sett till det förväntade behovet, eftersom detta påverkar lokalkostnader per elev samt förutsättningarna för att kunna driva bärkraftiga skolenheter.

I diagrammet nedan presenteras lokalbehovsanalysen för grundskoleplatser under planeringsperioden 2025–2034. Utgångspunkten i behovsanalysen är befolkningsprognosen, och utifrån den görs även en prognos för antalet barn som förväntas gå i en kommunal grundskola. Då nuvarande befolkningsprognos endast sträcker sig till 2033 saknas prognos för befolkning och antal i kommunal regi för planeringsperiodens sista år.

Den redovisade kapaciteten innefattar samtliga befintliga och planerade skolplatser inom de kommunala grundskolorna och avser för respektive år de platser som finns tillgängliga inför läsårets start. Kapaciteten utgår från en bedömning av hur många platser som maximalt kan inrymmas på en skola utifrån lokalens förutsättningar. Det faktiska nyttjandet av lokalerna bör inte uppgå till lokalens fulla kapacitet, utan det behöver även finnas ett utrymme och en flexibilitet i planeringen utifrån verksamhetens förutsättningar. Detta behöver beaktas i läsningen av nedan diagram.

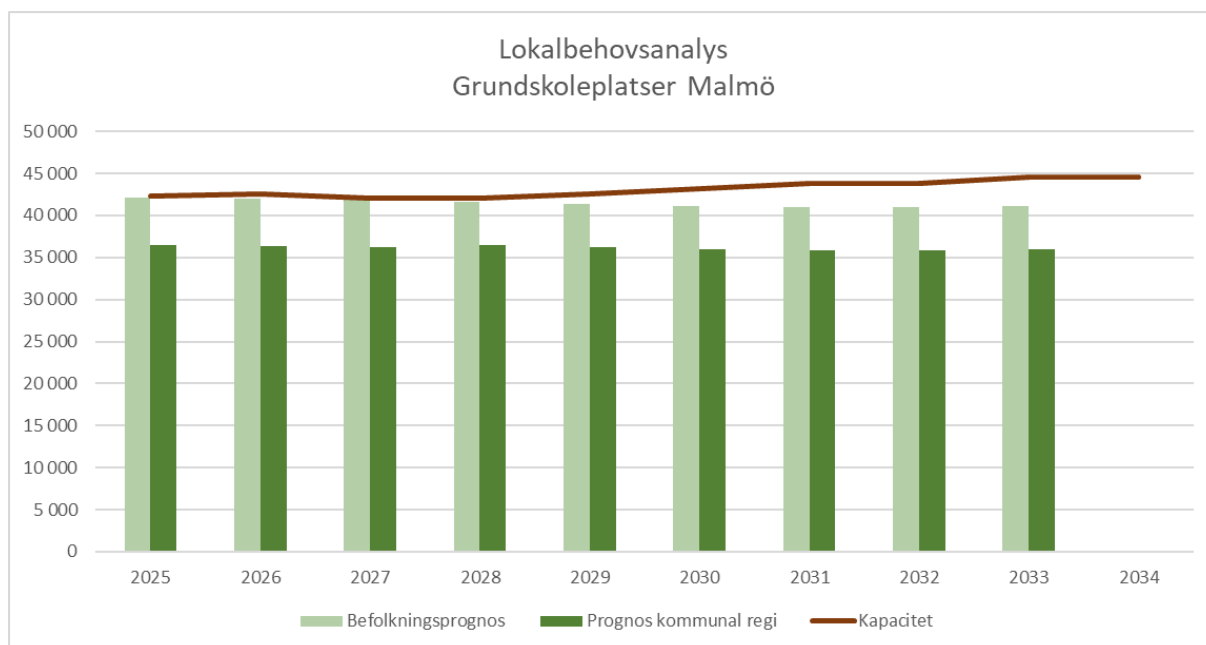

Diagram 5. Lokalbehovsanalys för grundskoleplatser i Malmö.

För hela planeringsperioden finns enligt nuvarande prognos tillräckligt med grundskoleplatser för att möta upp det prognostiserade behovet. Under planeringsperiodens tidigare del, 2025–2029, prognostiseras behovet av grundskoleplatser uppgå till cirka 85 %-86 % av den totala kapaciteten. Detta bedöms som en lämplig balans mellan behov och kapacitet som säkerställer ett tillräckligt antal platser för att möta upp det förväntade behovet, samtidigt som utrymmet mellan behov och kapacitet inte blir för stort.

Att kapaciteten överstiger det förväntade behovet är nödvändigt sett till de osäkerheter som finns kopplat till lokalplaneringen. Det finns osäkerheter kopplat till befolkningsprognosen som blir större ju längre fram i tid prognosen sträcker sig, men det finns även osäkerheter kopplat till oförutsedda händelser inom det befintliga lokalbeståndet, risk för förseningar av planerade nybyggnationer, samt utvecklingen av tillgängliga skolplatser inom fristående regi. För att kunna parera dessa osäkerheter krävs ett planeringsmässigt utrymme, vilket ovan planering medger.

För den senare delen av planeringsperioden, 2030–2034, är utrymmet mellan prognostiserat behov och planerad kapacitet större och behovet bedöms enligt prognosen uppgå till cirka 81 %-83 % av den totala kapaciteten. Det ökade utrymmet beror på att det sker en befolkningsminskning samtidigt som den samlade kapaciteten planeras öka i och med planerade nybyggnadsprojekt. Behovet av nybyggnadsprojekten drivs av den geografiska behovsutvecklingen och primärt utvecklingen i stadens utbyggnadsområden, vilket beskrivs mer ingående i följande avsnitt samt i särskild bilaga för de geografiskt uppdelade lokalbehovsanalyserna.

Då de osäkerheter som lokalplaneringen är behäftad med blir större ju längre fram i tid prognosen sträcker sig bedöms ett större planeringsutrymme under periodens senare år som motiverat och nödvändigt.

Osäkerheten gällande tidplaner för de planerade nybyggnationerna under den här perioden är särskilt stor. Prognosen och lokalbehovsanalysen bör därmed ses som ett möjligt scenario som kan komma att förändras. Det planeringsmässiga utrymmet kan även innebära möjligheter för att exempelvis se över behov av större förändringar inom det befintliga lokalbeståndet, samt möjlighet att nyttja större delar av befintligt lokalbestånd för exempelvis anpassad grundskoleverksamhet.

Särskilda undervisningsgrupper samt administrativa lokaler

Majoriteten av grundskolenämndens befintliga lokalbestånd består av lokaler för grundskoleverksamheten, men nämnden hyr dessutom lokaler för särskilda undervisningsgrupper samt administrativa kontorslokaler för grundskoleförvaltningens fem stabsavdelningar.

Särskilda undervisningsgrupper är en form av stödåtgärd och verksamheterna är både lokaliserade inom eller i direkt anslutning till befintliga grundskolelokaler samt i egna, avskilda lokaler. Det bedöms i nuläget finnas tillräckligt med lokaler för att möta upp behovet av lokaler för särskilda undervisningsgrupper, och behovet av denna typ av lokaler bedöms inte öka under planeringsperioden. Långsiktiga behovsbedömningar för de särskilda undervisningsgrupperna är dock osäkra då behov av stödåtgärder ofta uppstår plötsligt och med kort varsel.

Det finns anledning att se över hur lokaler för de särskilda undervisningsgrupperna kan effektiviseras, och då särskilt för de externa inhyrningarna. Det pågår inom grundskoleförvaltningen ett arbete kring de särskilda undervisningsgruppernas organisation. Eventuella förändringar kopplat till detta arbete behöver beaktas även ur ett lokalbehovsperspektiv.

Även för de administrativa kontorslokalerna bedöms befintligt lokalbestånd möta upp nuvarande samt framtida behov. Det finns dock ett behov av ett helhetsgrepp och en långsiktig behovsbedömning kring stadens samlade kontorslokaler och möjligheter för att i större utsträckning samnyttja och effektivisera dessa.

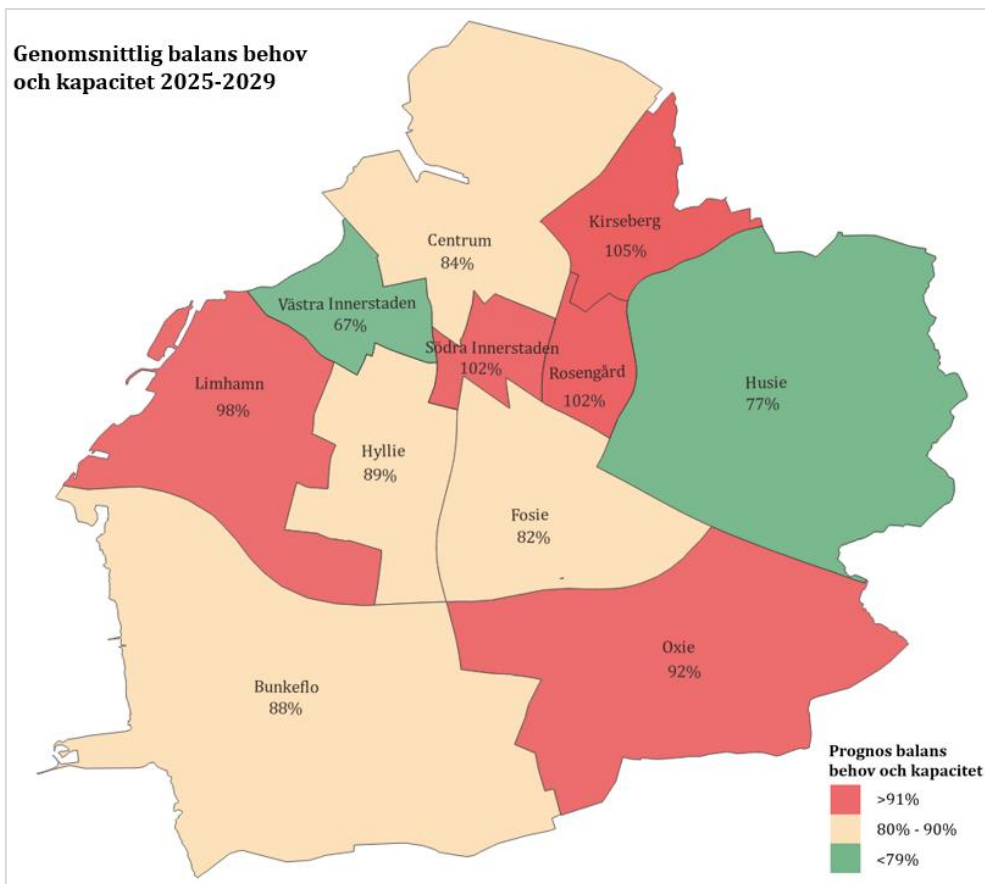
4.2.1 Prognos för den geografiska lokalbehovsutvecklingen

Lokalbehovsutvecklingen för grundskoleplatser följs även upp geografiskt enligt elva geografiskt uppdelade områden. Hänsyn till den geografiskt fördelade behovsutvecklingen behöver tas för att undvika långa avstånd mellan hem och skola. Geografisk närhet mellan hem och skola är viktigt sett till ett tillgänglighetsperspektiv och att alla barn i Malmö ska ha god tillgång till en skolplats.

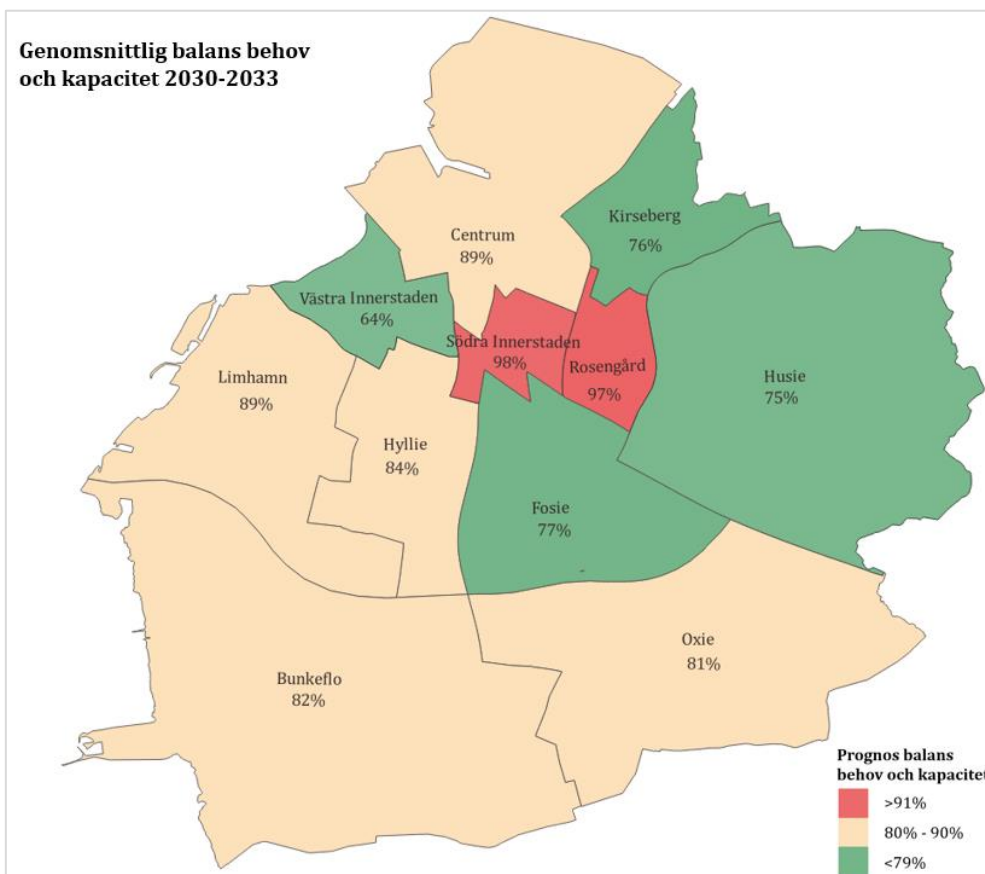
För att undvika långa avstånd mellan hem och skola är det av vikt att det finns tillräckligt mycket platser för att möta upp det prognostiserade behovet i alla delar av staden. Samtidigt är det av vikt att det inte finns för många platser som inte nyttjas i delar av staden.

De geografiskt uppdelade prognoserna visar på en geografisk obalans, där det i delar av staden råder en platsbrist och i andra delar överstiger antalet platser behovet inom närområdet. I kartorna nedan presenteras en generaliserad bild av den geografiska lokalbehovsutvecklingen under planeringsperioden. Den första kartan visar en genomsnittlig förväntad balans mellan behov och kapacitet under perioden 2025–2029 och den andra kartan visar en genomsnittlig förväntad balans mellan behov och kapacitet under perioden 2030–2033. I kartorna indikerar röda områden att det råder en platsbrist, i gula områden är bedömningen att det råder en god och tillräcklig platstillgång, och i gröna områden överstiger antalet platser det prognostiserade behovet.

Viktigt att beakta gällande den geografiska lokalbehovsutvecklingen och kartorna nedan är att de områdesindelningar som har gjorts inte kan ses som absolut definitiva, och i verkligheten sker en rörlighet mellan områdena. Exempelvis bedöms platserna i Västra Innerstaden kunna möta upp platsbehovet i Södra Innerstaden.

Karta 3. Genomsnittlig balans mellan behov och kapacitet under perioden 2025–2029 enligt nuvarande prognos och planering.

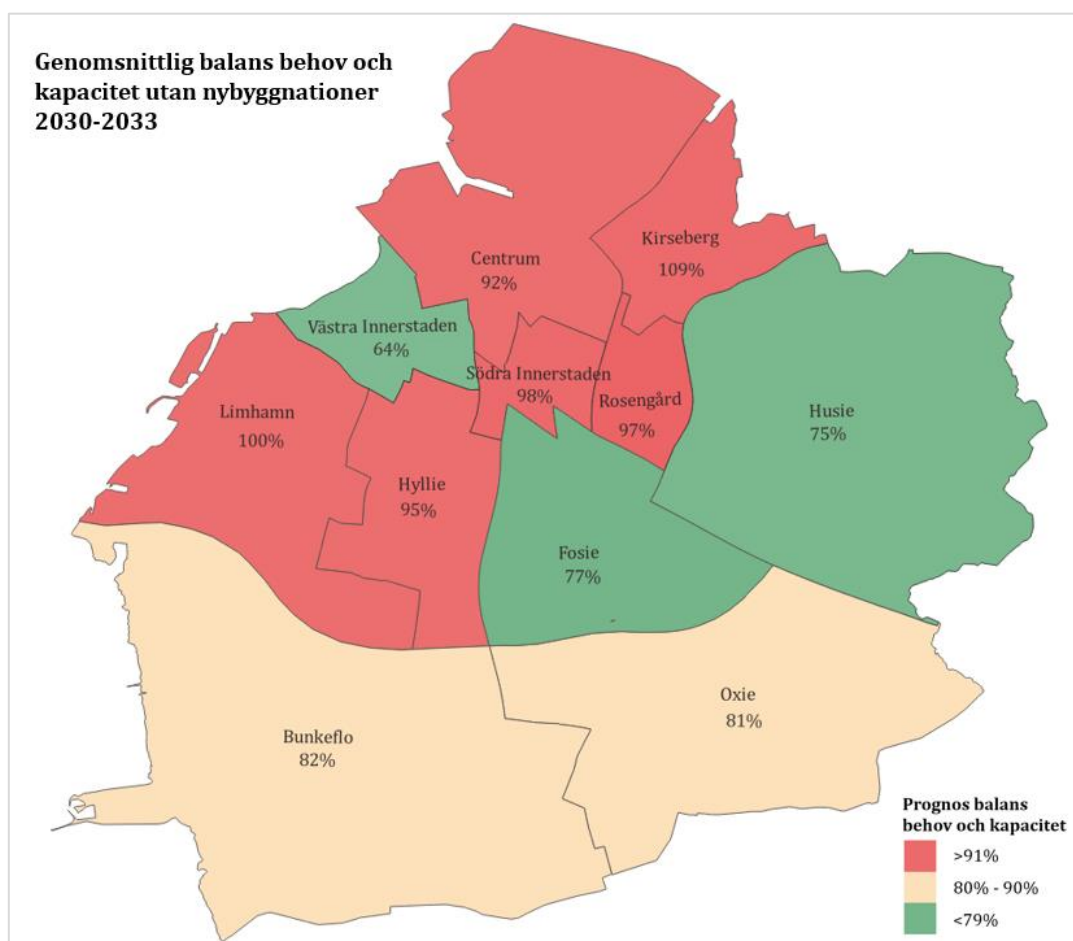
Karta 4. Genomsnittlig balans mellan behov och kapacitet under perioden 2030–2033 enligt nuvarande prognos och planering.

Liksom kan utläsas i kartorna ovan förväntas den geografiska fördelningen av platser förbättras mot slutet av planeringsperioden, då fler områden bedöms ha en god och tillräcklig platstillgång samtidigt som det i färre områden kommer råda en platsbrist. Den förbättrade situationen beror i flera områden på befolkningsutvecklingen, men den beror också på den planerade utbyggnaden. Om de planerade nybyggnadsprojekten i Kirseberg, Centrum, Hyllie och Limhamn inte kan genomföras under perioden kommer det innebära att det i dessa områden råder en platsbrist i slutet av prognosperioden.

Under hela planeringsperioden förväntas en platsbrist i både Södra Innerstaden och Rosengård. Denna platsbrist bedöms i stor utsträckning kunna vägas upp av platstillgången i närliggande områden och ses därmed inte som alltför bekymmersam. Under hela planeringsperioden överstiger antalet platser det prognostiserade behovet i både Västra Innerstaden och Husie. Det är bland annat platserna i dessa områden som bedöms kunna väga upp för den platsbrist som råder i Södra Innerstaden och Rosengård, varför inte heller situationen i dessa områden bedöms som bekymmersam.

Det är mot bakgrund av den geografiska lokalbehovsutvecklingen som fyra planerade nybyggnationer planeras i slutet av planeringsperioden. Utan dessa projekt förväntas en bekymmersam platsbrist i ett flertal områden som bedöms få betydande påverkan på avstånd mellan hem och skola.

Kartan nedan visar prognosen för den geografiska behovsutvecklingen under den senare prognosperioden 2030–2033 om de planerade nybyggnationerna under perioden försenas eller inte kan genomföras. Som kan utläsas i kartan bedöms uteblivandet av dessa nya skolor innebära en platsbrist i områdena Centrum, Kirseberg, Limhamn och Hyllie, vilket i sin tur bedöms ha betydande påverkan på avstånd mellan hem och skola. Det bedöms även innebära ett mycket litet planeringsmässigt utrymme för att parera osäkerheter kopplat till prognosen samt oförutsedda händelser.

Karta 5. Genomsnittlig balans mellan behov och kapacitet under perioden 2030–2033 om de planerade nybyggnationerna inte genomförs.

Den geografiska lokalbehovsutvecklingen för planeringsperioden presenteras i detalj i särskild bilaga.

4.2.2 Långsiktig utblick - lokalbehov från 2035 och framåt

Kopplat till stadens utveckling och den omfattande utbyggnad och förtätning som planeras förväntas antalet barn i grundskoleålder och därmed behovet av grundskoleplatser öka på sikt. Inom ramen för översiktsplanen möjliggörs för en kraftig utbyggnad av staden med cirka 100 000 nya bostäder. Kopplat till översiktsplanen medverkar grundskoleförvaltningen tillsammans med stadsbyggnadskontoret och stadskontoret i ett långsiktigt planeringsarbete för att säkerställa tillräckliga ytor för framtidens behov av grundskolelokaler.

Då grundskolelokaler är ytkrävande är det av stor vikt att tillräckliga ytor som möjliggör för ändamålsenliga inomhus- och utomhusmiljöer säkerställs i ett tidigt skede. Även lokaliseringen av framtida skolor är av stor vikt och kopplat till det långsiktiga planeringsarbete som görs tillsammans med stadsbyggnadskontoret och stadskontoret görs även geografiskt uppdelade analyser. Även på längre sikt bedöms behovet av nya skollokaler vara störst i stadens utbyggnads- och förtätningsområden. I dessa områden finns flera behov och intressen som behöver beaktas, och där det ur ett stadsbyggnads- och markägarperspektiv ofta finns kortsiktiga ekonomiska incitament att begränsa ytor för skola och annan samhällsservice till förmån för exempelvis bostadsbyggande. För att möta det långsiktiga behovet av grundskolelokaler är det väsentligt att skolan prioriteras i samtliga delar av planprocessen, och att ytor som möjliggör för större skollokaler enligt behov och grundskoleförvaltningens lokalprogram säkerställs.

För att kunna göra långsiktiga behovsbedömningar krävs även ett långsiktigt perspektiv kopplat till status på befintliga skollokaler. Inom ramen för den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola har ett arbete tillsammans med stadsfastigheter påbörjats för att integrera ett långsiktigt och strategiskt förvaltar- och fastighetsperspektiv i planeringen. Detta bedöms ge goda förutsättningar för att långsiktigt kunna planera för behov av större ombyggnationer inom det befintliga lokalbeståndet.

5. Planering för att uppfylla framtida lokalbehov

I följande avsnitt presenteras de lokalförändringar som ingår i planeringen under perioden 2025–2034. Liksom beskrevs i avsnitt 4.1 är det inte uteslutande befolkningsutvecklingen som påverkar behovet av nya grundskolelokaler, utan även faktorer som det befintliga lokalbeståndet och tillgången av platser i olika delar av staden idag samt utvecklingen i stadens utbyggnadsområden.

För perioden 2025–2034 finns en planering för sju ny- och ombyggnationer motsvarande cirka 4 500 nya grundskoleplatser, varav omkring 1 000 av dessa platser avser lokaler som åter blir tillgängliga efter ombyggnation. Det finns även planering för fyra nya lokaler för anpassad grundskola, vilka beskrivs i detalj i *Lokalbehovsplan för anpassad grundskola 2025–2034*. Projekten ingår dock i den samlade prognosen för kostnadsutvecklingen i denna plan.

Samtidigt finns en planering för att lämna tolv lokaler, varav sju tillfälliga paviljongetableringar, i det befintliga beståndet motsvarande cirka 1 500 platser. Det innebär en planerad nettoutbyggnad på cirka 3 000 grundskoleplatser. I tre lokaler med tillfälligt bygglov bedrivs idag endast anpassad grundskoleverksamhet, men lokalerna har tidigare nyttjats för grundskoleverksamhet. Om även dessa lokaler skulle användas för grundskoleverksamhet skulle det motsvara en avveckling av ytterligare omkring 1 000 platser, vilket på totalen motsvarar en nettoutbyggnad om cirka 2 000 platser.

Planeringen för nya grundskolor grundar sig i stor utsträckning i den geografiska behovsutvecklingen, där det i delar av staden inte finns tillräckligt med platser för att möta upp behovet med nuvarande lokalbestånd. Utvecklingen skapar ett behov av nya skolor och fler skolplatser, trots att den totala befolkningen i grundskoleålder i Malmö väntas minska under planeringsperioden. Planeringen innebär utmaningar kopplat till kostnadsutvecklingen för nämndens lokalbestånd, vilket diskuteras vidare i avsnitt 5.1.1.

De tidplaner som presenteras i följande avsnitt avser planerad verksamhetsstart.

5.1 Lokalplanering

Under planeringsperioden 2025–2034 planeras färdigställande av sju pågående samt planerade grundskoleprojekt, motsvarande cirka 4 500 platser. Utöver dessa projekt finns även planering för fyra lokalprojekt för anpassad grundskola, vilka beskrivs i lokalbehovsplan för den anpassade grundskoleverksamheten.

Två av projekten, Bulltoftaskolan och Nydalaskolan, är större ombyggnationer av befintliga lokaler som färdigställs under perioden och motsvarar nästan 1 000 platser som åter blir tillgängliga. Behovet av dessa två projekt grundar sig i lokalernas skick, och ombyggnationerna behövs för att uppfylla lag- och myndighetskrav och samtidigt öka lokalernas ändamålsenlighet. Fem av projekten är planerade i något av stadens utbyggnadsområden, Hyllie, Nyhamnen, Elinelund samt Kirseberg. Behovet av dessa projekt grundar sig i den geografiska lokalbehovsutvecklingen som beskrivs i avsnitt 4.2.1 samt i särskild bilaga. I Nyhamnen och Hyllie förväntas en markant befolkningsökning kopplat till omfattande nybyggnation av bostäder. Behovet av projekten i Elinelund och Kirseberg motiveras även av en befintlig platsbrist i områdena.

Lokalprojekt	Antal platser	Tidplan	Kommentar
Bulltoftaskolan	336	2025	Lokaler åter tillgängliga efter större ombyggnation och ventilationsåtgärder.
Alléskolan	540	2025	Nya högstadieskola i Hyllie.
Nydalaskolan	630	2026	Lokaler åter tillgängliga efter ombyggnation.
Ny skola i Kirseberg	780	2029	Ny F-9-skola inom kvarteret Mölledalsskolan.
Ny skola i Hyllie	630	2030	Ny F-6-skola i västra Hyllie.
Ny skola i Limhamn	780	2031	Ny F-9-skola i Elinelund.
Ny skola i Centrum	780	2033	Ny F-9-skola i Nyhamnen.
Totalt antal platser	4 476		

Tabell 5. Planerade lokalprojekt under planeringsperioden.

För att kunna möta upp behovet av skolplatser i hela staden är det viktigt att ovan tidplaner håller, särskilt vad gäller projekten i Nyhamnen, Elinelund, Kirseberg samt Hyllie. Tidplanen för projektet i Elinelund har redan förskjutits vid ett flertal tillfällen kopplat till förseningar i detaljplanarbetet och ett behov av att göra ytterligare miljökonsekvensbeskrivning. Den planerade nya skolan i Kirseberg har försenats på grund av den komplicerade och kostnadsdrivande process som det innebär att bygga en grundskola i en befintlig byggnad med kulturhistoriskt värde där delar av byggnaden måste bevaras. Även projekten i Hyllie och Nyhamnen har försenats på grund av att planarbetena av olika anledningar tar mer tid än beräknat. Bedömningen är att det för de fyra projekten under perioden 2029–2033 finns en risk för ytterligare förseningar.

Gemensamt för projekten är att de tomter som planeras för grundskola i hög grad berörs av yttre faktorer som påverkar förutsättningar och tidsram för byggnationen, vare sig det rör sig om buller, miljöpåverkan eller bevarande av befintlig byggnation. Att de tomter som tilldelas för grundskoleutbyggnad är komplicerade eller kostsamma att bygga på är bekymmersamt och skapar svårigheter i att säkerställa att tidplaner för färdigställande möter behovet.

Ytterligare förseningar riskerar att skapa eller förvärra en platsbrist i områdena som antingen behöver lösas genom kostsamma, tillfälliga lokaler eller resultera i långa avstånd mellan hem och skola. En brist av grundskoleplatser i ett område riskerar även att föra med sig en förskjutningseffekt, där de barn som bor i ett område där det saknas skolplatser istället får en skolplats i ett angränsade område, och barn i angränsade områden i sin tur får en skolplats längre bort från sin bostad.

5.1.1 Kapacitet och kostnadsutveckling

Under planeringsperioden 2025 till 2034 planeras för en utökning av omkring 3 000 grundskoleplatser totalt. Medräknat de tillfälliga lokaler som etablerades för grundskoleverksamhet men som idag nyttjas för anpassad grundskoleverksamhet, och som behöver avvecklas under perioden innebär planeringen en nettoutbyggnad om totalt cirka 2 000 grundskoleplatser.

Utökningen av platser motiveras primärt av den geografiska lokalbehovsutvecklingen. Samtliga planerade nybyggnationer av grundskolor är i områden där det antingen saknas tillräckligt med grundskoleplatser idag eller där det väntas en befolkningsökning av barn i grundskoleålder. I båda fallen är bedömningen att behovet endast kan hanteras genom byggnation av en ny grundskola, för att möjliggöra för en skolplats i närhet till bostaden. Samtidigt är det inte möjligt att i samma omfattning avveckla hela, större skolverksamheter i områden där befolkningen minskar. Detta skapar en situation där antalet grundskoleplatser på totalen är fler än befolkningsunderlaget i staden, vilket får konsekvenser för den beräknade kostnadsutvecklingen per elev.

Om samtliga inriktningar i denna plan realiseras prognostiseras årskostnaden för hyror vara cirka 896 miljoner kronor 2034, vilket motsvarar en ökning på cirka 66 miljoner kronor eller cirka 8 % jämfört med de uppskattade hyreskostnaderna för 2024.

Diagrammet nedan visar på utvecklingen av den totala hyreskostnaden fram till och med 2034 om samtliga projekt realiseras, men tar inte i beaktande framtida hyresuppräknningar. Befintligt bestånd avser lokaler som grundskolenämnden har till sitt förfogande 1 januari 2024 och planering avser tillkommande lokaler samt hyreskostnader till följd av nya investeringar i befintligt lokalbestånd.

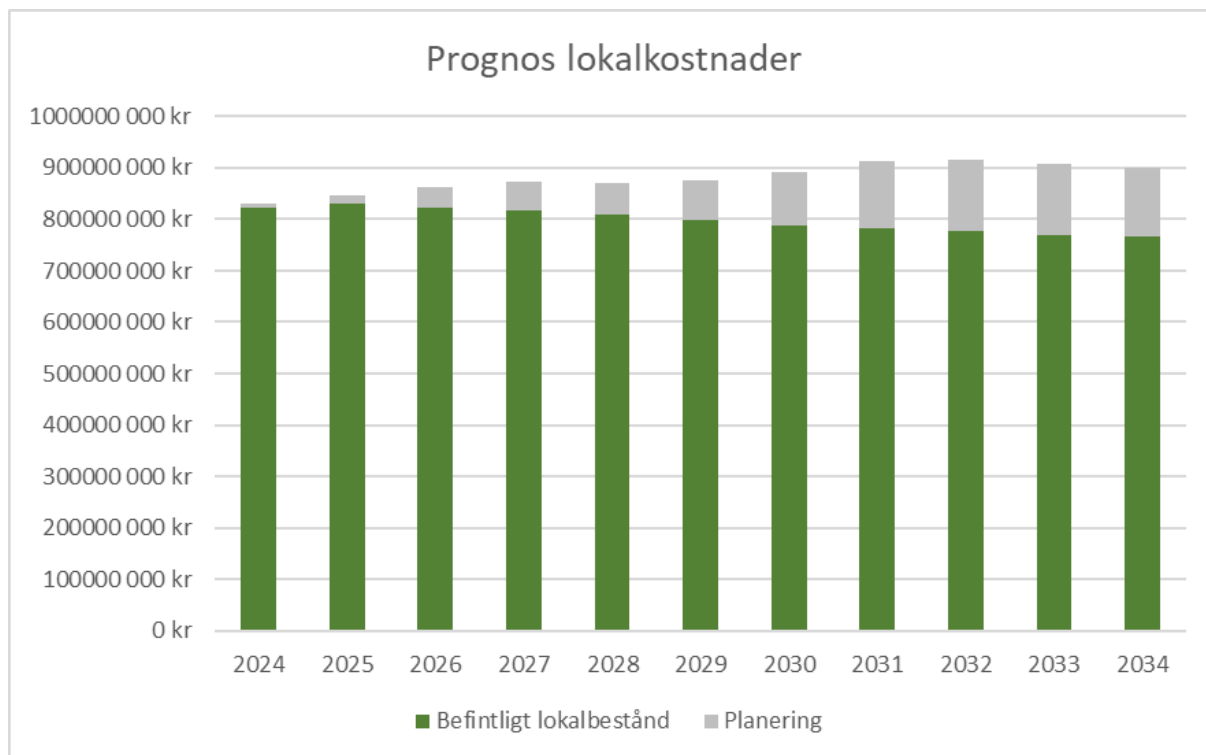

Diagram 6. Prognos för lokalkostnadsutvecklingen under perioden 2024–2034, uppdelat enligt kostnader för befintligt samt planerat lokalbestånd.

Hyreskostnader för det befintliga lokalbeståndet förväntas minska under planeringsperioden. Minskningen är ett resultat av planerade avvecklingar, primärt avvecklingar av paviljonger som generellt är kostnadsdrivande, och en följd av kapitalavskrivningar. Den totala förväntade ökningen beror alltså på planerade nybyggnationer samt investeringar i befintligt bestånd.

De närmaste åren ökar de totala lokalkostnaderna till följd av att pågående projekt färdigställs. Från 2029 prognostiseras lokalkostnadsökningen tillta då fyra nya grundskolor beräknas stå klara.

I diagrammet nedan presenteras lokalkostnaden under perioden 2018–2023, samt den prognostiserade lokalkostnaden fram till 2034.

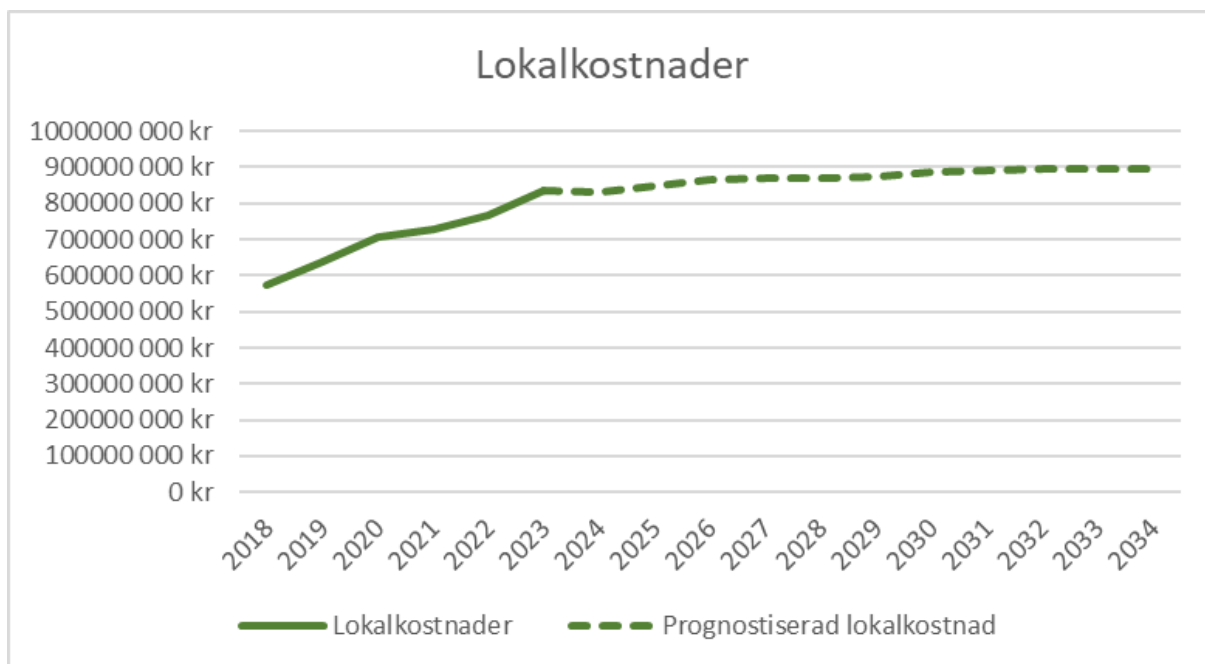

Diagram 7. Lokalkostnader under perioden 2018–2023 samt prognostiserade lokalkostnader för perioden 2024–2034.

Planeringen innebär alltså en fortsatt ökning av lokalkostnaderna för grundskolenämnden, även om denna ökning inte kommer vara lika stor som den varit från 2019 till 2023. Däremot kommer en förväntad minskning av antalet elever i grundskoleålder innebära att ökningen av lokalkostnaden per elev inte kommer avta i samma takt som ökningen av lokalkostnaderna i absoluta tal. I och med det förväntade minskade elevantalet fördelas den totala lokalkostnaden på färre elever, vilket förstärker effekten av hyresökningarna.

I diagrammet nedan presenteras prognosen för lokalkostnad per elev. Prognosen görs genom att ställa den prognostiserade lokalkostnadsutvecklingen mot det förväntade antalet elever i en kommunal grundskola under perioden.

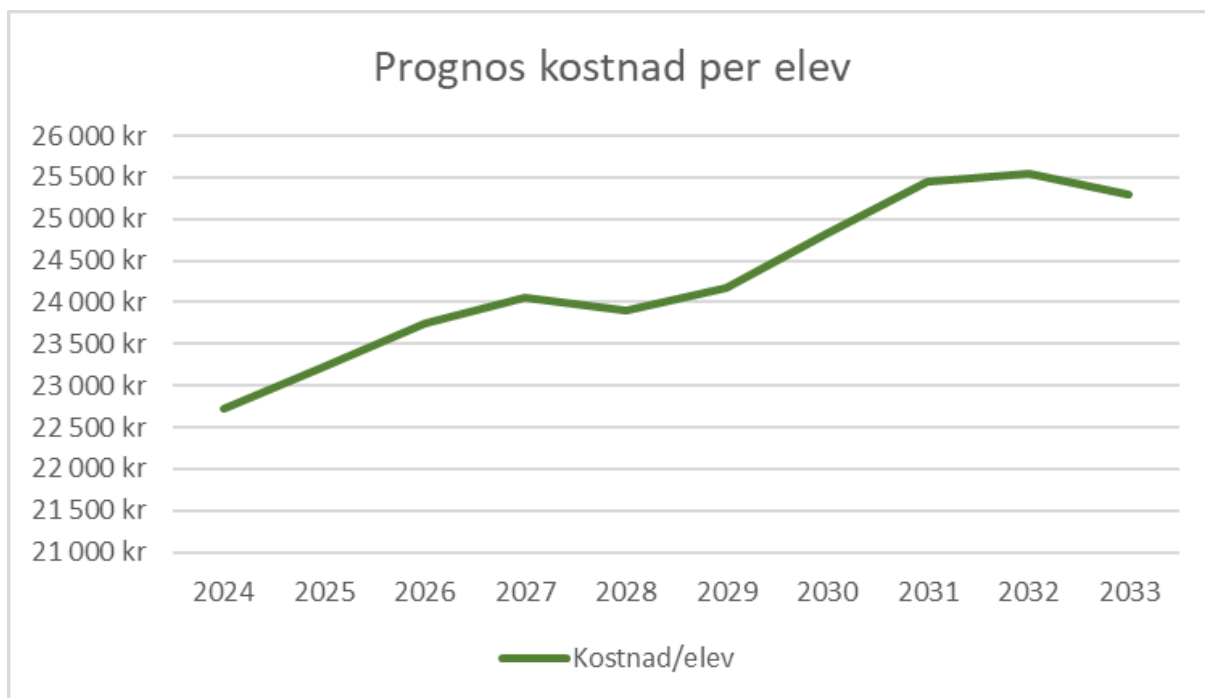

Diagram 8. Prognos för utvecklingen av lokalkostnad per elev under perioden 2024–2033.

Lokalkostnaden per elev förväntas enligt nuvarande prognos öka med cirka 2 560 kronor under perioden 2024–2033. Utvecklingen är bekymmersam då den får påverkan på nämndens samlade kostnader och hur dessa kan fördelas.

Kostnaden för nya skolor i relation till äldre skolor förväntas bli större med Malmö stads nya internhyresmodell som träder i kraft 1 januari 2024. Vidare kan kostnader för nybyggnationer även bli dyrare för lokalnyttjaren till följd av ökade entreprenörskostnader, där det de senaste åren har skett en ökning som sammanfaller i tid med covid-pandemin och Rysslands invasion av Ukraina.

Grundskolenämndens finansiering av nya grundskolor styrs av stadens totala befolkningsutveckling, den så kallade demografiersättningen, och det innebär således att nya grundskolor i utbyggnadsområdena i Malmö delvis måste finansieras genom den befintliga budgetramen. Detta är problematiskt då det på totalen förväntas ske en minskning av antalet barn i grundskoleålder, samtidigt som det fortsatt planeras för tillskapande av bostäder koncentrerat till vissa områden med en ökning av barn i grundskoleålder i det specifika området som följd. Om även dessa utbyggnadsområden ska förses med samhällsservice behöver bland annat nya skolor byggas.

Den förväntade ökningen av lokalkostnader kan innebära svårigheter för grundskolenämnden att få tillräckligt med resurser till sin verksamhet, det vill säga att få ut tillräckligt med resurser till eleverna i klassrummen. Den geografiska obalans som finns med hänseende på den demografiska utvecklingen gör det svårt att finansiera skola nära hemmet i utbyggnadsområden när det på totalen förväntas ske en minskning av antalet elever. Detta aktualiserar frågan om hur formerna för finansiering bör se ut framöver och om det är möjligt att finansiera behovet av nya skolor genom demografiersättning.

5.2 Redovisning av de lokaler som avses att lämnas under planperioden

För planeringsperioden 2025–2034 finns planering för att lämna tolv lokaler, varav sju lokaler med tillfälligt bygglov som är planerade att avvecklas för att de inte längre får stå kvar eller för att det inte längre finns ett behov av lokalen. Förutom lokaler med tillfälligt bygglov planeras även för att lämna fem permanenta skollokaler i samband med att nya, mer ändamålsenliga skollokaler färdigställs och för att möta ett minskande behov av platser i delar av staden.

Antalet platser som planeras för avveckling under perioden motsvarar cirka 1 500 grundskoleplatser. Detta avser dock endast grundskoleplatser i lokaler där det idag bedrivs grundskoleverksamhet. I tre av lokalerna med tillfälligt bygglov bedrivs idag endast anpassad grundskoleverksamhet, men lokalerna har tidigare nyttjats för grundskoleverksamhet. Om även dessa lokaler skulle användas för grundskoleverksamhet skulle det motsvara en avveckling av ytterligare omkring 1 000 platser, vilket på totalen motsvarar cirka 2 500 platser.

Lokalprojekt	Antal platser	Tidplan	Kommentar
Paviljonger Bäckagårdsskolan		2026	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov. Bedrivs enbart anpassad grundskola i paviljongerna idag.
Paviljonger Sofielundsskolan	-120	2026	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Gamla Högaholmsskolan	-379	2026	Avveckling av skollokal i samband med att ombyggnation av Nydalaskolan färdigställs.
Lokal i Fosie	-81	2026	Avveckling av mindre skollokal. Lämnas till lokalbanken.
Paviljonger Bergaskolan	-200	2027	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Videdalsskolan	-175	2027	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov.
Paviljonger Lusthuset (Gamla Broskolan)		2028	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov. Bedrivs enbart anpassad grundskola i paviljongerna idag.
Lokal i Kirseberg	-104	2029	Avveckling av mindre skollokal i samband med att ny skola inom kvarteret Mölledalsskolan står klar.
Lokal i Kirseberg	-104	2029	Avveckling av mindre skollokal i samband med att ny skola inom kvarteret Mölledalsskolan står klar. Lämnas till lokalbanken.
Paviljonger Oxievångsskolan		2030	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov. Bedrivs enbart anpassad grundskola i paviljongerna idag.
Paviljonger Elinelundsskolan	-200	2031	Avveckling av paviljonger med tillfälligt bygglov i samband med att ny grundskola färdigställs i området.
Lokal i Limhamn	-150	2031	Avveckling av mindre skollokal i samband med att ny skola i Elinelund står klar. Lämnas till lokalbanken.
Totalt antal platser	-1 513		

Tabell 6. Planering för lokaler som avses lämnas under perioden 2025–2034.

Avsikten med flera av de lokaler som avses lämnas under perioden är att ersätta dem med nya lokaler för ökad ändamålsenlighet och för att skapa bättre ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet, både gällande grundskola och anpassad grundskola. Ett antal lokaler lämnas även på grund av ett minskat behov i delar av staden.

Flera av lokalerna med tillfälligt bygglov har vid avveckling stått i 15 år, vilket är den tid som längst kan beviljas för tillfälliga bygglov. När paviljongerna behöver lämnas på Sofielundsskolan i Södra Innerstaden och Bergaskolan i Limhamn skapar detta en ansträngd situation avseende platsstillgången i områdena, som hanteras genom den kapacitet som finns inom närliggande områden.

Utifrån den planering avseende avvecklingar som listats ovan visar nedan tabell den frångående hyran som förväntas för varje år under planeringsperioden. Samtliga lokaler som ingår i planeringen är interna förhyrningar.

År	Frångående årshyra
2025	0 kr
2026	14 025 000 kr
2027	2 690 000 kr
2028	7 993 000 kr
2029	1 774 000 kr
2030	3 994 000 kr
2031	4 291 000 kr
2032	0 kr
2033	0 kr
2034	0 kr
Totalt	32 013 000 kr

Tabell 7. Frångående hyra per år om samtliga lokaler kan lämnas enligt planering i föreliggande lokalbehovsplan.

Sammanlagt innebär avvecklingsplaneringen en minskning om totalt cirka 32 miljoner kronor i hyreskostnader under perioden. Den frångående hyran är medräknad i prognosen över lokalkostnader som presenteras under avsnitt 5.1.1.

6. Utveckling av nämndens arbete med lokaler

Den långsiktiga planeringen av lokaler för grundskoleverksamhet påverkas av ett flertal faktorer och nämnden ser ett behov av att utveckla ett antal områden för att möta behovsutvecklingen, effektivisera lokalnyttjandet och säkerställa tillräckliga ytor för nya grundskolor.

Under lokalbehovsplanens planeringsperiod förväntas antalet barn i grundskoleålder öka kraftigt i flera av stadens utbyggnadsområden, där det i nuläget finns få eller inga tillgängliga grundskoleplatser. Samtidigt väntas antalet barn i grundskoleålder minska på flera håll i staden och i ett antal områden bedöms antalet grundskoleplatser överstiga det förväntade behovet. Detta leder till en situation där det finns ett behov av att bygga nya grundskolelokaler för att öka antalet tillgängliga platser i delar av staden, trots att det förväntas ske en total befolkningsminskning i Malmö under perioden. I föreliggande plan finns en planering för att effektivisera lokalnyttjandet genom att bland annat minska antalet grundskoleplatser på ett antal skolenheter för att på så sätt utöka den anpassade grundskoleverksamheten, samt en planering för att lämna ett antal mindre skollokaler. Det finns anledning att se över om delar av fler grundskolelokaler kan byggas om för att tillskapa nya platser för anpassad grundskola och på så sätt bättre nyttja det befintliga lokalbeståndet. Ökat samnyttjande med andra kommunala verksamheter är ytterligare en möjlighet som för ett mer effektivt lokalnyttjande behöver utredas.

Mot bakgrund av befolknings- samt kostnadsutvecklingen är det nödvändigt att ytterligare se över hur nämnden kan verka för ett effektivt lokalnyttjande, antingen genom att skjuta på planeringen av nya skolor eller genom att lämna ytterligare skollokaler i områden där behovet av grundskoleplatser väntas minska även på längre sikt. Båda alternativen innebär dock konsekvenser för grundskolans verksamhet. Avsaknaden av en ny skola i ett utbyggnadsområde innebär längre avstånd till skola för barnen i området, samtidigt som det riskerar att skapa förskjutningseffekter där barnen i angränsade områden inte längre får plats på någon av skolorna i sin närhet. Att lämna en befintlig skollokal innebär däremot att en etablerad och fungerande verksamhet helt eller delvis avvecklas. Vilka åtgärder som är önskvärda och möjliga att genomföra behöver alltså noggrant avvägas och kommer att följas upp i det fortsatta lokalplaneringsarbetet.

Ett annat utvecklingsområde är bedömning av kapacitet för de lokaler som nämnden nyttjar i sin verksamhet. Genom att utreda kapaciteten och därmed öka träffsäkerheten i bedömd lokal kapacitet skapas förutsättningar för ett mer effektivt och ändamålsenligt nyttjande av lokalerna. Genom en kapacitetsutredning kan även de faktorer som begränsar kapaciteten i en skollokal identifieras, och utgöra underlag för att öka kapaciteten på en skola genom att exempelvis bygga fler basrum eller specialsalar. Arbetet med att utreda kapacitet kommer att fortsätta under kommande år, och behöver kopplas samman med en vidareutveckling av grundskoleförvaltningens lokalprogram. Arbetet behöver utföras tillsammans med stadsfastigheter för att skapa en samlad bild av skolornas kapacitet samt säkerställa byggtekniska faktorer så som ventilationens dimensionering.

Avslutningsvis finns ett behov av att fördjupa tvärfunktionella samarbeten kopplat till lokalplaneringen. Det arbete som bedrivs inom den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen för grundskola är ett sådant exempel. Inom ramen för den nya lokalförsörjningsprocessen startade den förvaltningsspecifika lokalförsörjningsgruppen under hösten 2022, och utgörs av representanter från grundskoleförvaltningen samt stadsfastigheter. Föreliggande lokalbehovsplan har arbetats fram genom en samplanering i denna gruppkonstellation, och på så sätt har en tydligare samsyn skapats kring lokalplaneringen för grundskoleverksamheten. Det finns ett behov av att vidareutveckla gruppens arbete, och ett fördjupat samarbete bedöms innebära bättre förutsättningar för den långsiktiga planeringen genom exempelvis en gemensam bild av förutsättningar för nybyggnationer och förtätningmöjligheter, ett strategiskt och långsiktigt fastighetsperspektiv, samt en gemensam bild av behov och kapacitet.